

RECHTSKUNDIG WEEKBLAD

REDACTIE : RIDDER RENE VICTOR, HOOFDREDACTEUR

E. BOONEN, C. CAENEPEEL

REDACTIEADRES : PROF. MR. RIDDER RENE VICTOR, BRITSELEI 40, 2000 ANTWERPEN

DE LICHAMELIJKE SCHADE IN CIJFERS

Ten vervolge op vorige gelijknamige bijdragen (R.W., 1977-78, 1537 e.v. en R.W., 1978-79, 130 e.v.) wordt hierna een kort overzicht gepubliceerd van alle in 1978 in de voornaamste gespecialiseerde tijdschriften verschenen beslissingen, waarbij aan een slachtoffer van een ongeval schadevergoeding wordt toegekend wegens lichamelijke schade. Tevens werden alle onuitgegeven uitspraken die ons werden meegedeeld opgenomen in de hiernavolgende lijsten.

We blijven de lezers dank weten ons in het bezit te willen stellen van recente onuitgegeven rechterlijke beslissingen, met gegevens aangaande voor lichamelijke schade toegekende bedragen, zodat we een zo ruim mogelijk overzicht van de evolutie van de rechtspraak krijgen, een overzicht dat de rechtspractici moge helpen bij hun pogingen tot minnelijke regeling of bij het opstellen van hun conclusies. De uitspraken kunnen gezonden worden aan het adres van de redactie.

Kopies van de vermelde onuitgegeven uitspraken kunnen via hetzelfde adres kosteloos bezorgd worden.

We wensen nog even te blijven stilstaan bij enkele in de hiernavolgende lijsten vermelde uitspraken, die op zichzelf niet merkwaardig zijn, maar die door de onderlinge vergelijking van de toegekende bedragen echter wel enkele bedenkingen oproepen.

Zo kan allereerst een vergelijking worden getrokken tussen een arrest van het Hof van Beroep te Brussel van 28 juni 1978 en een vonnis van de Rechtbank van Eerste Aanleg van Antwerpen van 21 juni 1978, welke beide onuitgegeven uitspraken betrekking hebben op de vaststelling van een toekomstig gemiddeld inkomen van dodelijke slachtoffers, beiden vrouwen.

De eerste was een jonge advocate in haar laatste jaar stage, licentiaat in het notariaat, dochter van een vooraanstaand politicus en met een briljante carrière voor zich. Uiteraard waren nog niet voldoende vaste gegevens aangaande het beroepsinkomen voorhanden om op een mathematisch juiste wijze de inkomstenschade van de weduwnaar te berekenen, zodat het hof alleen door middel van een schatting te werk kon gaan.

Ondanks een attest van een notaris, volgens hetwelk het slachtoffer bij hem in stage was en het in de bedoeling van het

slachtoffer lag om bij het einde van haar stage samen met hem in associatie of collaboratie te werken in het vooruitzicht van een latere benoeming, oordeelde het hof dat het niet mocht worden uitgesloten dat het slachtoffer wegens familiale redenen een part-time of een andere minder renderende beroepsactiviteit zou hebben gekozen. Rekening houdend met deze verschillende kansen, bepaalde het hof het belastbaar inkomen op 500.000 fr. per jaar als gemiddelde over de verdere lucratieve levensduur van 35 jaar, zijnde tot 60 jaar.

Aangezien de schade van de echtgenoot bestond uit de derving van het gedeelte van de beroepsinkomsten van het slachtoffer, waaruit hij een persoonlijk voordeel haalde, stelde het hof dat de vergoeding diende te worden berekend op basis van het reëel netto-inkomen, dus na aftrek van de fiscale lasten op het belastbaar inkomen.

Bovendien worden de kosten van eigen onderhoud berekend op het gezamenlijke gezinsinkomen, waarvan het arrest echter geen juiste gegevens omtrent de berekening verstrekt. Bekend is echter dat het inkomen van de echtgenoot, een jonge bankbediende, niet belangrijk was. Na aftrek van de fiscale lasten, na aftrek van de eigen onderhoudskosten (van geen van beide wordt enige berekening gegeven) bepaalt het hof het jaarlijks inkomstenverlies op 150.000 fr., te kapitaliseren tot 60 jaar.

Het andere slachtoffer was een jonge vrouw van 29 jaar, moeder van drie kinderen en gehuwd met een man die, reeds vóór de economische crisis, haast uitsluitend van ziekenfonds- of werkloosheidsvergoedingen leefde. Het slachtoffer zelf had nooit gewerkt, maar had, toen het ongeval plaatsvond, in 1973, sinds enkele dagen werk gevonden als werkvrouw tegen een — uiteraard niet aangegeven — uurloon van 55 fr. gedurende gemiddeld 18 uur per week. Aangenomen dat ze nooit vakantie zou nemen of dat haar werkgever haar zou doorbetalen gedurende haar en zijn vakantiekantie, zou het jaarloon bedragen : $55 \text{ fr.} \times 18 \text{ u.} \times 52 \text{ weken} = 51.480 \text{ fr.}$

Nochtans bepaalde de rechtbank op 21 juni 1978 het basisloon op 275.000 fr. waarbij ze als volgt te werk gaat : het uurloon van een werkvrouw is in 1978 zeker het dubbele van 1973 ; bovendien moet rekening gehouden worden met een te voorziene indexverhoging van 10 % ; ten slotte voegt

men er nog aan toe dat het mogelijk is dat het slachtoffer, werkvrouw sinds enkele dagen en moeder van drie kinderen, een hele dag uit werken zou kunnen gaan, zodat de rechtbank «redelijkerwijze» een gemiddeld basisloon van 275.000 fr. aanvaardt (hoewel $110 \text{ fr.} \times 40 \text{ u} \times 52 \text{ w} + 10 \% = 251.680 \text{ fr.}$).

Van aftrek van fiscale lasten is uiteraard geen sprake : het slachtoffer betaalde immers geen belasting. Evenmin worden sociale lasten in mindering gebracht : het slachtoffer betaalde immers geen sociale lasten. Wel trekt men een derde voor eigen onderhoudskosten af, berekend op het gecumuleerd inkomen van het gezin, waarbij de inkomsten van de werkloze echtgenoot forfaitair vastgesteld worden op 360.000 fr. Het uiteindelijk jaarlijks verlies bedraagt alzo 63.000 fr.

En dit jaarlijks verlies wordt dan gekapitaliseerd op de vermoedelijke levensduur van het slachtoffer (niet van de echtgenoot, waarvan de leeftijd zelfs niet vermeld wordt), want een werkvrouw, zo meent de rechtbank, kan heel haar leven blijven werken. De vermoedelijke levensduur — «werkelijke levensduur» luidt de tekst van het vonnis — zou dan nog 43 jaar zijn.

De vergoeding werd toegekend aan een arbeidsongeval- en verzekeringsverzekeraar. De B.A.-verzekeraar heeft nu nog een vordering te verwachten van de weduwnaar : de economische waarde van de huisvrouw werd immers nog niet vergoed. Rekent men hiervoor 200 fr. per dag, dan wordt het totale jaarlijks verlies — beroepsinkomsten én economische waarde — 136.000 fr.

136.000 fr. voor een toevallige werkvrouw, die misschien in de toekomst een hele dag zou gaan werken en die dat naar de mening van de rechtbank zou kunnen doen tot haar 72e; 150.000 fr. voor een jonge advocate met normaal een briljante carrière — tot haar 60e, volgens het hof — als advocate of als notaris voor de boeg, maar die heel misschien huisvrouw zou zijn geworden of een andere minder lucratieve bezigheid zou hebben gekozen !

Deze uitspraken zijn ook te vergelijken met het arrest van het Hof van Beroep te Antwerpen van 17 april 1975, RGAR, 1978, 9866, reeds een eerste maal verschenen in RGAR, 1976, 9750, waarbij aan een student-apotheker van 32 jaar, die reeds een contract van officina-apotheker had afgesloten, een forfaitair bruto-inkomen van 500.000 fr. wordt toegekend, hetzelfde bedrag als aan de jonge advocate waarvan hierboven sprake. Na aftrek van fiscale en sociale lasten en kosten voor eigen onderhoud blijft een bedrag van 260.704 fr. over.

500.000 fr. bruto voor een 25-jarige advocate, 500.000 fr. bruto voor een 32-jarige officina-apotheker ; 150.000 fr. netto voor de advocate, 260.704 fr. netto voor de apotheker. Het uiteindelijk verschil resulteert uit de omstandigheid dat in het laatste geval de eigen onderhoudskosten niet berekend worden op het gezamenlijk gezinsinkomen omdat het hof aanneemt dat de echtgenote, een leerkracht, haar beroep niet zou hebben gehandhaafd als haar echtgenoot normaal als apotheker werkzaam zou zijn.

De bespreking van het vonnis van de Rechtbank van Eerste Aanleg te Antwerpen van 21 juni 1978 aangaande de berekening van het inkomen van een werkvrouw biedt ons de gelegenheid even te wijzen op de ongerijmdheid die erin bestaat een kapitalisatieberekening te maken op basis enerzijds van het loon op de datum van de *uitspraak* of van een in de

toekomst te verwachten loon en anderzijds van de kapitalisatiecoëfficiënt op de datum van het *overlijden*.

Inderdaad de kapitalisatiemethode heeft tot doel een *toekomstige* schade te vergoeden : een kapitalisatiecoëfficiënt vormt immers de huidige waarde van een toekomstige annuïteit van termijnen van 1 frank. De schade, waarvan zowel het bestaan als het bedrag zeker is en die zich bovendien in het *verleden* heeft verwezenlijkt, dient vergoed te worden voor de juiste en volledige waarde zonder toepassing van een kapitalisatiecoëfficiënt.

In het besproken vonnis ging de rechtbank ervan uit dat het loon, dat op datum van het ongeval 51.480 fr. per jaar bedroeg, vijf jaar later bij de uitspraak verdubbeld zou zijn en dat bovendien in de toekomst een verhoging van 10 % verwacht kon worden, terwijl ze het eveneens redelijk achtte dat het slachtoffer, nu nog met drie kinderen ten laste, later een hele dag zou kunnen gaan werken. Het aldus grosso modo berekende basisloon van 275.000 fr. is een jaarloon dat het slachtoffer nooit had kunnen verdienen in de periode tussen haar overlijden en de uitspraak. Niettemin wordt dit loon, na aftrek van eigen onderhoudskosten, gekapitaliseerd met de coëfficiënt van toepassing op de leeftijd die het slachtoffer had bij haar overlijden en worden bovendien aan de vergoeding compensatoire interesten toegevoegd vanaf de datum van het overlijden.

Aldus wordt het vaststaande beginsel, aanvaard zowel door rechtspraak als door rechtsleer, volgens hetwelk de schade dient te worden begroot op het tijdstip van de uitspraak, niet in acht genomen. Inderdaad, indien het vonnis wel het inkomen van het slachtoffer op het tijdstip van de *uitspraak* in beschouwing neemt, dan is het in verband met een vermoedelijke overlevingsduur en van een kapitalisatiecoëfficiënt die overeenstemmen met de leeftijd op het tijdstip van het *overlijden* dat de uitspraak het bedrag van de vergoeding bepaalt.

Hetzelfde probleem rijst trouwens ook bij een blijvende invaliditeit, voor de vergoeding waarvan een kapitalisatieberekening wordt gemaakt. Men weet dat bij een ernstige blijvende invaliditeit vaak gekapitaliseerd wordt op basis van een evenredig deel van het jaarinkomen, zelfs indien dit jaarinkomen niet beïnvloed werd door de sequelen van het ongeval, omdat het slachtoffer in zijn fysieke en zijn economische integriteit is aangetast en vooral omdat het op de arbeidsmarkt in waarde is verminderd. Indien men echter weet dat tussen de consolidatiedatum en de uitspraak het slachtoffer in concreto geen financiële hinder heeft ondervonden van zijn verminderde waarde op de arbeidsmarkt, is het onbillijk als basis het jaarloon ten tijde van de uitspraak te nemen en te kapitaliseren met een coëfficiënt van enkele jaren geleden : onbillijk tegenover het slachtoffer omdat door het verdisconteren er slechts een gedeelte van het nominale schadebedrag wordt toegekend, onbillijk ten overstaan van de verzekeraar van de aansprakelijke derde omdat een verouderde coëfficiënt wordt toegepast op een recent inkomen. Deze werkwijze is bijna een verankerd automatisme geworden, waartegen men zich dient te verzetten.

In de arresten van 22 april 1976 (RGAR, 1977, 9789) en van 28 oktober 1974 (R.W., 1974-75, 1497) beslist het Hof van Cassatie dat er tegenstrijdigheid bestaat indien de rechter voor zijn kapitalisatieberekening als basis enerzijds het jaar-

loon op de datum van de uitspraak neemt en anderzijds de kapitalisatiecoëfficiënt op de datum van de consolidatie. Deze stelling werd nog bevestigd door een arrest van 27 september 1978 (nog niet gepubliceerd). Dit arrest vernietigt een arrest van het Hof van Beroep te Brussel van 9 februari 1978 in de volgende bewoordingen :

«Overwegende dat het arrest dat, om het kapitaal te bepalen ter vergoeding van de materiële schade die het gevolg is van een blijvende invaliditeit van 15 %, als ramingsbasis het jaarinkomen neemt dat het slachtoffer zou hebben kunnen verdienen op 1 januari 1976, op deze basis niet de kapitalisatiecoëfficiënt kan toepassen die vastgesteld is voor een persoon die de leeftijd van het slachtoffer had op 1 januari 1972, datum van de consolidatie, zonder de artikels 1382 en 1383 BWB te schenden.»

Men kan hieruit concluderen dat de rechter ten gronde de reeds geleden en dus gekende schade, hetzij forfaitair, hetzij op basis van het loon van de jaren tussen de consolidatie en de uitspraak moet bepalen.

Indien de rechter meent dat de vergoeding wegens de aantasting van de fysieke integriteit tussen de consolidatiedatum en de uitspraak wegens de grotere inspanning die het slachtoffer zich moest getroosten om hetzelfde loon te behouden, niet forfaitair geraamd moet worden, maar integendeel gestoeld moet zijn op een deel van het inkomen dat evenredig is met de graad van invaliditeit, dan dient hij zich te baseren op het loon gedurende de jaren tussen de consolidatiedatum en het tijdstip van zijn beslissing, zonder hierop een kapitalisatiecoëfficiënt toe te passen, en kan hij voor de volgende jaren de gewone kapitalisatieberekening maken met loon én coëfficiënt van het tijdstip van de uitspraak. In hoofdsom zal dus meestal aan het slachtoffer een hogere vergoeding worden toegekend omdat het niet verdisconteerde loon tussen de consolidatie en de uitspraak hoger zal zijn dan het voor dezelfde periode wel verdisconteerde loon ten tijde van de uitspraak.

Nemen we als voorbeeld even een slachtoffer met een blijvende invaliditeit van 25 %, geconsolideerd in 1974 op een leeftijd van 30 jaar, aan wie bij een uitspraak in 1979 een vergoeding wordt toegekend die berekend wordt volgens de kapitalisatiemethode. Veronderstellen we dat zijn loon ten tijde van de consolidatie in 1974 200.000 fr. bedroeg en dat dit, samen met de index, steeg tot 220.000 fr. in 1975, tot 241.000 fr. in 1976, tot 257.000 fr. in 1977, tot 267.000 fr. in 1978 en uiteindelijk 280.000 fr. bedroeg in 1979.

Bij berekening op het huidige loon op 35-jarige leeftijd, maar met toepassing van de coëfficiënt Dillaerts à 5 % op 30-jarige leeftijd, zou een kapitaal toegekend worden van $25 \% \times 280.000 \text{ fr.} \times 16,37 = 1.145.900 \text{ fr.}$

Indien integendeel de rechter enerzijds de voor de jaren tussen de consolidatie en de uitspraak gekende schade raamt op basis van de voor deze jaren gekende inkomsten en anderzijds het toekomstig verlies berekent op basis van de inkomsten van 1979 en de kapitalisatiecoëfficiënt van 35-jarige leeftijd, ziet de berekening er als volgt uit :

1974 25 % van 200.000	=	50.000
1975 25 % van 220.000	=	55.000
1976 25 % van 241.000	=	60.250
1977 25 % van 257.000	=	64.250

1978 25 % van 267.000	=	66.750
1979 25 % x 280.000 x 15,37	=	1.075.900
		1.372.150

Hierbij rijst dan onmiddellijk het probleem van het vertrekpunt van de vergoedende rente, waarbij uiteraard ook onderscheid gemaakt dient te worden tussen de reeds geleden schade en de toekomstige schade, wat in de meeste uitspraken al te vaak uit het oog verloren wordt.

In de eerste — bekritiseerde — berekening, waar a.h.w. met terugwerkende kracht gekapitaliseerd wordt, is het gebruikelijk de vergoedende interesten te berekenen vanaf de datum van consolidatie. Nochtans gaat het voor het grootste deel om de vergoeding van een toekomstige schade, zodat op deze toekomstige schade geen rente zou mogen worden toegekend tenzij vanaf de datum van de uitspraak, datum waarop het slachtoffer schade begint te lijden door het uitstel van de betaling van de vergoeding van de toekomstige schade.

Vóór de uitspraak, vóór de berekening en vaststelling van de toekomstige schade is er geen schade veroorzaakt door een laattijdige betaling, zodat de interesten — de moratoire — slechts vanaf de uitspraak mogen lopen. Indien de materiële schade wordt vastgesteld in verhouding tot de inkomsten van het slachtoffer, is het logisch slechts rente toe te kennen vanaf het ogenblik waarop het slachtoffer de gevolgen van deze schade begint te voelen (R.O. Dalcq, *Traité de la responsabilité civile*, deel II, nrs. 4260 en 4261).

Rente mag derhalve slechts toegekend worden voor de schade uit de reeds verloren inkomsten en wel vanaf het tijdstip waarop ze verworven zou zijn of, ten einde een omslachtige berekening te vermijden, vanaf een gemiddelde vertrekdatum.

De toekomstige schade, die zich pas na de uitspraak zal verwezenlijken, wordt gekapitaliseerd op het ogenblik van het vonnis. Het is pas vanaf die datum dat het uitstel van betaling schade veroorzaakt. Het zou dus geen zin hebben als vertrekpunt van de vergoedende interesten een vroegere datum te kiezen (J. Ronse, *Schade en schadeloosstelling*, nr. 341).

Indien in het besproken voorbeeld de schade zou zijn bepaald in de periode tussen de consolidatie en de uitspraak op basis van een fractie van de gekende lonen en voor de toekomst op basis van het huidige loon en de huidige kapitalisatiecoëfficiënt, zouden slechts op het eerste gedeelte interesten gerekend mogen worden. Op de datum van het vonnis zouden de vergoedende interesten dan bedragen :

5 jaar à 8 % op 50.000	=	20.000
4 jaar à 8 % op 55.000	=	17.600
3 jaar à 8 % op 60.250	=	14.460
2 jaar à 8 % op 64.250	=	10.280
1 jaar à 8 % op 66.750	=	5.340
		67.680

+ hoofdsom zonder interesten op de toekomstige schade van 1.075.900 fr.		1.372.150
		1.439.830

Een andere berekeningswijze kan erin bestaan voor de voorbije jaren, i.p.v. met het loon gedurende deze jaren rekening te houden, zich te baseren op een fractie van het loon bij de uitspraak, al komt het ons voor dat een dergelijke uitspraak de schade niet in concreto zou vaststellen; deze berekeningswijze kan, zoals het Hof van Cassatie het onlangs nog bevestigde, toegepast worden omdat geen enkele wettelijke bepaling de rechter verbiedt de door het slachtoffer uitgeoefende activiteit en de daaraan verbonden bezoldiging als beoordelingsgegevens in aanmerking te nemen (Cass., 22 februari 1978, R.W., 1978-79, 1273, dat de eiser wel even een vingerwijzing gaf zeggende dat «het middel niet opkomt tegen de op de consolidatiedatum vastgestelde kapitalisatiecoëfficiënt, maar het vonnis enkel bestrijdt in zoverre het voor de tijd die aan de beslissing is voorafgegaan bezoldigingen in aanmerking neemt die gelijkwaardig zijn met degene die het slachtoffer achteraf heeft genoten»).

In het gegeven voorbeeld zou dit dus betekenen dat men voor de jaren 1974 t/m 1978 een jaarlijkse vergoeding zou toekennen van 25 % van 280.000 fr. = 70.000 fr., zodat met deze berekening het slachtoffer de volgende bedragen in hoofdsom toegewezen zou krijgen :

1974	70.000
1975	70.000
1976	70.000
1977	70.000
1978	70.000
1979	1.075.900
	1.425.900

Verhoogd met de interesten op dezelfde wijze berekend als hierboven, zijnde 84.000 fr., zou het totale bedrag 1.509.900 fr. bereiken.

Berekent men integendeel de interesten vanaf de consolidatiedatum op het met de verouderde coëfficiënt gekapitaliseerd huidig inkomen, dan zouden deze bedragen : 5 j à 8 % van 1.145.900 = 458.360 fr. + kapitaal 1.145.900 fr. = 1.604.260 fr.

Niet alleen zou in dit geval het slachtoffer een vergoeding ontvangen voor een inkomen, dat hij in concreto niet verloren heeft, maar zouden hem bovendien interesten zijn toegekend op schade die nog niet ontstaan is. Een dergelijke beslissing is in strijd met de leer van het Hof van Cassatie omdat de rechter zich op het tijdstip van de *uitspraak* plaatst wanneer het erom gaat het in acht te nemen jaarsalaris te bepalen, maar zich integendeel op de datum van de *consolidatie* stelt om de coëfficiënt vast te stellen. Hetzelfde geldt voor de compensatoire interesten die een wezenlijk deel uitmaken van de schadevergoeding : de schade wordt niet begroot naar het tijdstip van de uitspraak indien interesten worden toegekend die het slachtoffer nog niet verloren heeft.

Een berekening op basis van het effectief verdiende loon — of eventueel zelfs van het huidige loon — zonder kapitalisatie voor de reeds geleden schade en op het huidige loon met de huidige kapitalisatiecoëfficiënt voor de toekomstige schade enerzijds en een toekenning van interesten vanaf de datum dat de schade zich verwezenlijkt anderzijds, ruimt deze tegenstrijdigheid uit de weg en gebeurt bovendien in overeenstemming met de stelling van het Hof van Cassatie in de arresten van 22 april 1976 en van 27 september 1978.

Deze berekeningsmethode wordt al te zelden toegepast wanneer het gaat om een vergoeding wegens een ernstige blijvende invaliditeit zonder inkomstenverlies. Wel werd ze toegepast bij een 100 % invaliditeit mét inkomstenverlies (Hof Brussel, 25 mei 1976, RGAR, 1977, 9803). In deze zaak werd de consolidatie vastgesteld op 29 maart 1974, twee jaar vóór de datum van het arrest. In de vaststelling van het inkomstenverlies werd rekening gehouden met het effectieve — en dus niet gekapitaliseerde — inkomstenverlies in de loop van deze twee jaren, terwijl de kapitalisatie van het toekomstige inkomstenverlies berekend werd op basis van de leeftijd én van het inkomen op datum van het arrest.

Wat de vergoedende interesten betreft, gaat dit arrest zelfs verder dan wat wij voorstellen : het kent nl. geen vergoedende interesten toe noch op de toekomstige, noch op de reeds geleden schade omdat er enerzijds reeds belangrijke voorschotten werden betaald (6.162.000 fr. op een totaal van 18.760.000 fr.) en anderzijds «het grootste gedeelte van de toegekende vergoedingen toekomstige schade betreft».

Zo ook bepaalde het Hof van Beroep te Gent op 24 november 1970 (RGAR, 1971, 8639) dat het hoogste loon slechts voor de kapitalisatie in aanmerking kan komen vanaf de datum dat de loonsverhoging in werking trad, terwijl voordien het werkelijk verloren loon telkens in aanmerking genomen moet worden. Indien een lange tijd verlopen is tussen de consolidatiedatum en de uitspraak, is het aangewezen een dubbele berekening te maken, die van het toekomstig verlies op grond van het huidige looncijfer en die met betrekking tot het verleden op grond van hetzij de werkelijk toegepaste schalen, hetzij een billijk middencijfer. Het hof redeneert echter niet consequent verder, aangezien vergoedende interesten worden toegekend op het totale eindbedrag en wel vanaf de consolidatiedatum.

Het probleem werd ook reeds onderkend door de Correctionele Rechtbank te Hoei op 3 november 1976 (J.L., 1976-77, 131) die er een originele oplossing aan geeft. Het vonnis bepaalt nl. dat, zo de schade moet bepaald worden ten tijde van de uitspraak, nochtans de salarisverhogingen tussen het overlijden en de uitspraak niet voor meer dan 8 % ex aequo et bono in acht genomen mogen worden. Immers, zegt de rechtbank, indien men als basis het salaris ten tijde van de uitspraak zou nemen, komt het erop neer de burgerlijke partij in een toestand te plaatsen alsof het slachtoffer reeds op de dag van het ongeval het salaris ten tijde van de uitspraak zou hebben verdiend.

Ten slotte wensen wij nog even de aandacht te vestigen op een primeur inzake vergoedingen bij ongevallen met dodelijke afloop. Men weet dat i.v.m. de al dan niet belastbaarheid van de materiële schadevergoeding voor inkomstenverlies, de rechtbanken, indien de vergoeding berekend werd op het inkomen na aftrek van de belastingen, vaak een voorbehoud toekennen aan de burgerlijke partij waarmee deze later een bijkomende vordering kan instellen indien zou blijken dat het toegekende bedrag belast wordt. Met dit voorbehoud toe te kennen ontwijkt de magistratuur de betwisting aangaande de belastbaarheid van de uitgekeerde bedragen ; zeer terecht gaat hij ervan uit dat het niet de vraag is of de vergoeding al dan niet *belastbaar* is, maar wel of ze al dan niet *belast* wordt, zoals zo kernachtig uitgedrukt door J.L. Fagnart («Chronique de Jurisprudence», nr. 153, J.T., 1976, 569 e.v.). En dit laatste is een probleem dat moet worden onderworpen aan de

beoordeling van een andere magistraat. Met het voorbehoud dat haar aldus toegekend werd, kan de burgerlijke partij nu rustig de beslissing van het Bestuur der Directe Belastingen afwachten. Nu weet men dat de administratie de materiële schadevergoedingen bij overlijden steeds a priori als belastbaar beschouwt en ze, na conversie in een fictieve rente, toevoegt aan de andere belastbare inkomens. Men weet echter nog niet of de hoven van beroep, waarbij deze administratieve beslissingen betwist kunnen worden, dezelfde stelling zullen huldigen. Daarom werd nu in het arrest van het Hof van Beroep te Brussel van 28 juni 1978 aan het voorbehoud een voorwaarde toegevoegd volgens welke de beslissing van het Bestuur der Directe Belastingen aan een hof van beroep ter beoordeling moet worden voorgelegd.

Het verdient aanbeveling dat deze bijkomende voorwaarde steeds wordt toegevoegd aan het toegekende voorbehoud, zodat door de verschillende hoven van beroep ter zake een fiscale rechtspraak zou kunnen worden gevormd en zodat we ook, indien deze rechtspraak eenvormig is, in de toekomst steeds dezelfde betwisting aangaande netto of bruto zouden kunnen vermijden.

Een zelfde aanbeveling zou mogen gelden voor uitspraken die een gekapitaliseerde vergoeding voor blijvende invaliditeit zonder inkomstenverlies berekenen op basis van het netto loon. De correctionele rechtbanken van Hoei, Mechelen en Turnhout kennen nl. dergelijke vergoedingen toe, waarschijnlijk omdat ze van mening zijn dat aan het slachtoffer met een blijvende invaliditeit, maar zonder loonverlies, een anders berekende vergoeding, nl. op nettobasis, toegekend moet worden dan aan het slachtoffer met een zelfde blijvende invaliditeit maar met loonverlies, een slachtoffer wiens vergoeding ongetwijfeld belast zal worden en aan wie dus even ongetwijfeld een kapitalisatie op brutobasis dient te worden toegekend. Van de gekapitaliseerde schadevergoeding wegens aantasting van de fysieke integriteit zonder inkom-

stenverlies kan de rechter immers terecht menen dat deze vergoeding niet belastbaar is, omdat art. 32bis WIB de belastbare vergoedingen beperkt tot die welke het herstel uitmaken van een effectieve derving van inkomsten. Maar ook hier is voor de rechter die de schadevergoeding bepaalt niet de vraag of de vergoeding al dan niet *belastbaar* is, wel of ze al dan niet *belast* is, welke beslissing moet worden overgelaten aan het Bestuur der Directe Belastingen en de hoven van beroep.

Evenzeer als bij ongevallen met dodelijke afloop een nettovergoeding wordt toegekend met voorbehoud, kan bij een blijvende invaliditeit zonder loonverlies een kapitalisatieberekening uitgevoerd worden op het nettoloon met toekenning van het recht vergoeding te vorderen voor de fiscale lasten die eventueel op de vergoeding zullen wegen mits de beslissing van het Bestuur bekrachtigd wordt door een in kracht van gewijsde gegaan arrest van het hof van beroep.

In tegenstelling tot de belastbaarheid van de vergoeding bij dodelijke ongevallen, waarover naar ons weten nog geen arresten werden geveld, werd reeds door het Hof van Beroep te Brussel en te Gent in betwistingen tussen een belastingplichtige en de Belgische Staat beslist dat vergoedingen wegens blijvende invaliditeit zonder loonverlies niet belastbaar zijn (Hof Brussel, 25 januari 1972, *Journal pratique de droit fiscal et financier*, 1972, 213 ; Hof Gent, 16 juni 1972, R.W., 1972-73, 1529).

Indien deze beslissingen, die dateren van vóór de programmawet van 5 januari 1976, die op dat gebied enkele minder belangrijke wijzigingen aan het WIB toebracht, nog door andere arresten bevestigd zouden worden, zou het verlenen van een voorbehoud, dat de verzekeraar verhindert zijn dossier af te sluiten, overbodig worden.

J. SCHRYVERS

A. OVERLIJDEN

1. MORELE SCHADE ECHTGENOTEN

Uitspraak	Leeftijd slachtoffer en geslacht	Beroep	Vergoeding
Krijgsraad Luik, 27 jan. 75 RGAR 9897 Rekening houdend met de omstandigheden dat de weduwe 18 jaar oud was, gehuwd sinds 3 maanden, dat ze haar echtgenoot nog niet had vervoegd in Duitsland en dat ze 6,5 maand na het ongeval hertrouwd was met de dader.	± 20 M	beroepsmilitair	75.000
Hof Brussel 7, 26 apr. 78 <i>Omnia</i> 525	22 V	huisvrouw	150.000
Hof Brussel 9, 28 juni 78 <i>Onuitgegeven</i>	25 V	advocaat	150.000

Hof Antwerpen 6, 17 juni 76 R.W., 77-78, 2538 De toekenning van een bedrag van 100.000 fr. betekent voor een in Marokko levende weduwe zeker niet minder dan de gebruikelijke vergoeding van 150.000 fr. aan een Belgische weduwe in België.	30 M	gastarbeider	100.000
Hof Antwerpen 5, 17 apr. 75 RGAR 9866	32 M	officina-apotheker	150.000
Hof Brussel 9, 12 okt. 77 Omnia 365	35 V	naaister	125.000
Corr. Brussel 20, 10 feb. 78 Onuitgegeven	39 M	functionaris	125.000
Hof Antwerpen 3, 17 maart 75 RGAR 9834	47 M	vertegenwoordiger	150.000
Hof Bergen 4, 13 mei 77 RGAR 9967 Inbegrepen de morele schade die de weduwe leed tijdens het 2 maanden durende verblijf van het slachtoffer in het ziekenhuis	52 M	geneesheer	150.000
Corr. Hoei, 3 nov. 76 J.L., 76-77, 131 Hof Luik 2, 3 feb. 77 Omnia 517	54 M	arbeider	150.000
Corr. Luik 12, 1 maart 76 RGAR 9876 Slachtoffer overleden tijdens echtscheidingsprocedure. Echtgenoten leefden sinds 3 jaar gescheiden.	59 M	?	0
Corr. Dendermonde 6, 17 feb. 76 Onuitgegeven	64 M	invalide	125.000
Corr. Mechelen, 13 okt. 78 Onuitgegeven	69 M	hovenier	200.000
Corr. Antwerpen 10, 6 mei 76 Hof Antwerpen 6, 23 feb. 77 B.A., 77, 131	± 70 M	gepensioneerd	125.000
Hof Brussel 9, 21 apr. 76 B.A., 77, 633 Echtgenoten leefden sinds een jaar gescheiden en het slachtoffer woonde samen met een bijzit.	? V	?	25.000
Corr. Neufchateau, 19 jan. 78 J.L., 77-78, 235 Verlies van tweede echtgenote.	? V	huisvrouw	125.000

2. MORELE SCHADE KINDEREN

Uitspraak	Leeftijd slachtoffer en geslacht	Beroep	Leeftijd kind inwonend (+) of niet inwonend (-)	Vergoeding
Krijgsraad Luik, 27 jan. 75 RGAR 9897	± 20 M	beroepsmilitair	ongeboren	150.000
Rb. Luik, 24 feb. 76 J.L., 75-76, 235 Toegekend voor vermengde materiële en morele schade aan het kind geboren uit de verloofde van het slachtoffer.	22 M	?	ongeboren	300.000
Corr. Hasselt, 24 dec. 76 Onuitgegeven	22 M	vrachtwagen- chauffeur + caféhouder	? +	100.000
Rb. Brussel 12, 15 maart 77 RGAR 9854	± 32 M ± 30 V	Amerikaans jurist huisvrouw	3 en 4 +	400.000
Vergoeding wegens gelijktijdig verlies van beide ouders.				
Hof Antwerpen 5, 17 apr. 75 RGAR 9866	32 M	officina- apotheker	minderj. +	100.000
Hof Brussel 9, 12 okt. 77 Omnia 365	35 V	naaister	3 +	40.000
Corr. Brussel 20, 10 feb. 78 Onuitgegeven	39 M	functionaris	14 +	80.000
Hof Antwerpen 3, 17 maart 75 RGAR 9834	47 M	vertegen- woordiger	?, 14, 12, 9 +	80.000
Corr. Hoei, 3 nov. 76 J.L. 76-77, 131 Hof Luik 2, 3 feb. 77 Omnia 517	54 M	arbeider	8 + ? -	150.000 60.000
Corr. Dendermonde 6, 17 feb. 76 Onuitgegeven	64 M	invalide	? + ? -	60.000 30.000
Corr. Mechelen, 13 okt. 78 Onuitgegeven	69 M	hovenier	? -	80.000
Corr. Tongeren, 15 mei 75 Limb. RL 76, 205	? M + V	?	? +	250.000
Hof Antwerpen 8, 21 jan. 76 Lim. RL 76, 200	id.	id.	- id.	75.000 300.000
Wegens gelijktijdig overlijden van beide ouders.				
Hof Brussel 9, 21 apr. 76 B.A., 77, 633	? V	?	minderj. ?	100.000
Corr. Charleroi 9, 23 mei 77 RGAR 9914	? V	-	meerderj ? zelf reeds grootouder	55.000

Aan een ander kind wordt 115.000 fr. toegekend wegens het
gelijktijdig verlies van de moeder en van een kleinzoon.

Corr. Charleroi 10, 26 okt. 77 <i>Omnia</i> 435 Erkend natuurlijk kind.	? M	arbeider	? -	100.000
---	-----	----------	-----	---------

3. MORELE SCHADE OUDERS

Uitspraak	Leeftijd slachtoffer en geslacht	Inwonend (+) of niet inwonend (-)	Vergoeding
Hof Gent 11, 8 feb. 78 <i>Onuitgegeven</i> Toegekend aan de vader van een prematuur doodgeboren kind (de vergoeding toekomende aan de moeder werd nog niet vastgesteld).	0		25.000
Corr. Leuven 6, 20 maart 78 <i>Onuitgegeven</i>	10 V	+	100.000
Hof Gent, jeugdkamer, 23 juni 77 <i>Onuitgegeven</i> Geval van vrijwillige slagen en verwondingen met de dood tot gevolg, wat de abnormaal hoge bedragen uitlegt. De vader ontdekte zijn gedode en deerlijk verminkte zoon in een sloot.	15 M	+	225.000 vader 200.000 moeder
Rb. Kortrijk 1, 29 jan. 76 <i>Omnia</i> 159 Hof Gent, 20 juni 77 <i>Onuitgegeven</i>	15 M	+	75.000
Corr. Namen 2, 5 feb. 76 RGAR 77, 9775	± 16 M	+	100.000
Corr. Dendermonde 6, 8 nov. 77 <i>Omnia</i> 437	16 V	+	75.000
Hof Antwerpen 6, 28 mei 76 <i>Onuitgegeven</i>	minderj V	+	100.000
Corr. Kortrijk, 12 sep. 77 <i>Onuitgegeven</i>	18 V	+	90.000
Hof Gent 8, 21 maart 78 <i>Onuitgegeven</i>	19 M	-	80.000
Corr. Oudenaarde, 26 jan. 76 <i>Omnia</i> 421	20 V	+	100.000
Hof Gent 8, 26 apr. 77 <i>Omnia</i> 433	id.	id.	80.000
Corr. Luik 12, 25 feb. 76 <i>Omnia</i> 187 Ouders gescheiden ; kind leefde bij grootmoeder.	20 M	-	75.000
Corr. Kortrijk, 30 maart 76 Hof Gent 10, 24 sep. 76 B.A., 77, 625	20 M	+	75.000

Corr. Aarlen, 24 mei 76 <i>J.L.</i> , 76-77, 51	21 M	+	150.000
Hof Antwerpen 9, 16 sep. 76 <i>Onuitgegeven</i>	21 M	+	80.000
Hof Luik 4, 27 juni 77 <i>B.A.</i> , 77, 407 Enig kind. Tragische omstandigheden. Ouders woonden doodstrijd bij.	21 V	+	150.000
Rb. Charleroi 4, 15 nov. 77 <i>Omnia</i> 521 Toegekend aan moeder die weduwe was.	21 M	+	100.000
Rb. Luik, 24 feb. 76 <i>J.L.</i> , 75-76, 235	22 M	+	200.000
Hof Brussel 7, 26 apr. 78 <i>Omnia</i> 525	22 V	-	50.000
Hof Brussel 9, 28 juni 78 <i>Onuitgegeven</i>	25 V	+	60.000
Corr. Dendermonde 6, 15 feb. 78 <i>Onuitgegeven</i>	27 M	+	75.000
Rb. Brussel 12, 15 maart 77 RGAR 9854 Vergoeding wegens gelijktijdig verlies van zoon en schoondochter.	± 32 M ± 30 V	-	150.000
Hof Brussel 9, 12 okt. 77 <i>Omnia</i> 365	35 V	-	50.000
Corr. Brussel 20, 10 feb. 78 <i>Onuitgegeven</i> Vergoeding toegekend wegens verlies van een inwonende ongehuwde dochter en van een schoonzoon en wegens de door de kleinzoon opgelopen kwetsuren.	43 V	+	150.000
Corr. Charleroi 10, 26 okt. 77 <i>Omnia</i> 435	? M	-	110.000

4. MORELE SCHADE ZIJVERWANTEN

Uitspraak	Leeftijd slachtoffer en geslacht	inwonend (+) of niet inwonend (-)	Vergoeding
Corr. Leuven 6, 20 maart 78 <i>Onuitgegeven</i>	10 V	+	30.000
Rb. Kortrijk 1, 29 jan. 76 <i>Omnia</i> 159 Hof Gent, 20 juni 77 <i>Onuitgegeven</i>	15 M	+	15.000
Hof Gent, jeugdkamer, 23 juni 77 <i>Onuitgegeven</i> Geval van vrijwillige slagen en verwondingen met dood tot gevolg.	15 M	+	40.000

Corr. Dendermonde 6, 8 nov. 77 <i>Omnia</i> 437	16 V	+	20.000
		-	10.000
Corr. Namen 2, 5 feb. 76 RGAR 77, 9775	± 16 M	+	40.000
Corr. Kortrijk, 12 sep. 77 <i>Onuitgegeven</i>	18 V	+	40.000
Hof Gent 8, 21 maart 78 <i>Onuitgegeven</i>	19 M	+	10.000
		-	5.000
Corr. Oudenaarde, 26 jan. 76 <i>Omnia</i> 421	20 V	+	35.000
Hof Gent 8, 26 april 77 <i>Omnia</i> 433	id.	id.	25.000
Corr. Kortrijk, 30 maart 76 Hof Gent 10, 24 sep. 76 B.A. 77, 625	20 M	+	15.000
Corr. Aarlen, 24 mei 76 <i>J.L.</i> , 76-77, 51	21 M	?	0
Hof Antwerpen 9, 16 sep. 76 <i>Onuitgegeven</i>	21 M	+	30.000
		-	10.000
Rb. Charleroi 4, 15 nov. 77 <i>Omnia</i> 521	21 M	-	10.000
Hof Brussel 7, 26 april 78 <i>Omnia</i> 525	22 V	-	1
Corr. Dendermonde 6, 15 feb. 78 <i>Onuitgegeven</i>	27 M	-	7.500
Hof Brussel 9, 12 okt. 77 <i>Omnia</i> 365	35 V	+	10.000
Hof Antwerpen 3, 17 maart 75 RGAR 9834	47 M	-	0
Corr. Charleroi 10, 26 okt. 77 <i>Omnia</i> 435	? M	+	15.000

5. MORELE SCHADE GROOTOUDERS

Uitspraak	Leeftijd slachtoffer en geslacht	Inwonend (+) of niet inwonend (-)	Vergoeding
Corr. Dendermonde 6, 8 nov. 77 <i>Omnia</i> 437	16 V	+	10.000
Corr. Kortrijk, 12 sep. 77 <i>Onuitgegeven</i>	18 V	-	1

Corr. Charleroi 9, 23 mei 77 RGAR 9914 Aan een andere grootouder wordt 115.000 fr. toegekend wegens het gelijktijdig verlies van een kleinkind en van de moeder (van de grootouder).	minderj. M	?	50.000
Corr. Kortrijk, 30 maart 76 Hof Gent 10, 24 sep. 76 B.A., 77, 625 Grootmoeder was niet inwonend, maar woonde wel in de buurt.	20 M	-	5.000
Corr. Aarlen, 24 mei 76 J.L., 76-77, 51	21 M	-	0

6. TAFELS — BASISINKOMEN

Uitspraak	Leeftijd slachtoffer en geslacht	Beroep	Tafels (D = Dillaerts L = Levie)	Basisinkomen (N = netto (B = bruto)
Krijgsraad Luik, 27 jan. 75 RGAR 9897 Aan een ongeborn kind werd een afzonderlijke vergoeding toegekend, berekend met kapitalisatie op basis van 30.000 fr. per jaar gedurende 21 jaar. Het loon wordt niet vermeld in de tekst van de uitspraak, maar men kan wel vermoeden dat het gedeelte (48.000 + 30.000) van het loon, op basis waarvan gekapitaliseerd wordt, lager is dan de ge- bruikelijke norm. De reden ervan is waarschijnlijk dat de weduwe 6,5 maand na het ongeval hertrouwd was met de dader, al bepaalt de krijgsraad vooraf dat geen rekening mag worden gehouden met een gebeurtenis die heeft plaatsgevon- den na het ongeval.	± 20 M	beroepsmilitair	D 6 % 65 j.(?)	48.000
Hof Brussel 7, 26 april 78 <i>Omnia</i> 525 De kapitalisatieberekening wordt slechts uitgevoerd op het economisch verlies van de huisvrouw. Aangaande de werk- loosheidsvergoeding zegt het hof dat, hoewel deze verre van onbeduidend is, het nochtans redelijk is aan te nemen dat ze niet verder gaat dan wat haar doel schijnt te zijn in het geval van een vrouw waarvan de echtgenoot regelmatig werkt, nl. het minimum van het eigen onderhoud te verzekeren ; aange- zien de kosten van persoonlijk onderhoud verdwenen zijn, is er geen reden om aan de echtgenoot als vergoeding een deel van de werkloosheidsvergoeding, waaruit hij geen persoon- lijk voordeel trok, toe te kennen.	22 V	huisvrouw en werkloze	D 5 % ?	144.000 (als huisvrouw)
Hof Antwerpen 8, 24 nov. 78 <i>Onuitgegeven</i> De vergoeding wordt berekend op basis van het netto-inko- men, dus na aftrek van sociale lasten en belastingen, zowel wat het inkomen als loontrekkende als dat als zelfstandige betreft. De herberg werd gezamenlijk door de echtgenote en het slachtoffer gehouden ; het aandeel van het slachtoffer wordt op 30 % geraamd. Na aftrek van de eigen onder- houdskosten, berekend op het gezamenlijke gezinsinkomen,	22 M	vrachtwagen- chauffeur + caféhouder	D 4,5 % 65 j.	325.866 N

wordt het aldus verkregen bedrag van 175.833 fr. afgerond met ongeveer 14 % tot 200.000 fr. wegens te verwachten inkomstenstijgingen ten gevolge van levensduurte en bevorderingskansen.

Hof Brussel 9, 28 juni 78 <i>Onuitgegeven</i>	25 V	stagiaire advocaat notaris	D 5 % 60 j.	N
Het slachtoffer was een 3e jaarsstagiaire zodat het belastbaar inkomen forfaitair werd bepaald op gemiddeld 500.000 fr. per jaar tot 60 jaar. Na een forfaitaire aftrek van fiscale lasten en van kosten voor eigen onderhoud, berekend op het gezamenlijk gezinsinkomen, werd de door de weduwnaar geleden schade gekapitaliseerd op basis van een jaarlijks inkomstenverlies van 150.000 fr. Voorbehoud wordt verleend om de fiscale lasten die op de toegekende vergoeding zouden rusten in rekening te brengen, op voorwaarde dat de beslissing van het Bestuur der Directe Belastingen aan het hof van beroep ter beoordeling zou worden voorgelegd. Wat de lucratieve levensduur betreft, zegt het hof dat, waar ook in het domein der vrije beroepen gestreefd wordt naar een vroegere opruistelling, het aangewezen voorkomt het einde van de lucratieve levensduur voor een vrouw te bepalen op 60 jaar.				
Rb. Antwerpen 4, 21 juni 1978 <i>Onuitgegeven</i>	29 V	werkvrouw	D 4,5 % levenslang	zie noot
Vergoeding toegekend aan arbeidsongevallenverzekeraar. Het slachtoffer was slechts sinds enkele dagen in dienst bij een particulier tegen 55 fr. per uur gedurende 16 à 20 uur per week, dus gedurende een jaar zonder vakantie 51.480 fr. (in 1973). De rechtbank stelt dat men zich moet houden aan het gemiddelde basisloon over de gehele loopbaan, dat, naar gelang de 3 jonge kinderen ouder zouden zijn geworden, het slachtoffer meer uit werken zou zijn gegaan, zodat redelijkerwijze een basisloon aanvaard wordt van 275.000 fr. ; na aftrek van 33 % eigen onderhoudskosten, berekend op de gecumuleerde inkomsten, blijft een inkomstenverlies over van 63.000 fr. dat gekapitaliseerd wordt gedurende 43 jaar, zijnde, althans volgens de rechtbank, de werkelijke overlevingsduur van het slachtoffer.				
Rb. Brussel 12, 15 maart 77 RGAR 9854	± 32 M ± 30 V	Amerikaans jurist huisvrouw	D 5 %	750.000 N
Vergoeding toegekend aan 2 kinderen. Het salaris van de vader bedroeg bij het overlijden in 1971 18.000 dollar. Rekening houdend met regelmatig te verwachten verhogingen neemt de rechtbank een berekeningsbasis van 1.000.000 fr. bruto, verminderd tot 750.000 fr. netto, verhoogd met 20 % wegens de huidige muntontwaarding. De economische waarde van de moeder-huisvrouw wordt op 180.000 fr. per jaar geschat, er rekening mee houdend dat de mogelijkheid bestond dat ze twee weken na het ongeval als lerares een loopbaan zou beginnen in de V.S. Beide kinderen kregen elk een vergoeding ten bedrage van 1/6 van het gezamenlijk inkomen, gekapitaliseerd tot hun 23e jaar.				
Hof Antwerpen 6, 17 juni 76 R.W., 77-78, 2538	30 M	gastarbeider	D 5 % ged. 5 j.	158.454
Het slachtoffer dient op gelijke lijn gesteld met talrijke van zijn Marokkaanse landgenoten die enkele jaren in de rijke landen komen arbeiden tot zij de levensstandaard van hun gezin in het moederland voldoende verbeterd hebben ; een tijdspanne van 5 jaar komt redelijk voor. Het loon (bruto of netto ?) bedroeg (ten tijde van het ongeval ?) 132.045 fr. en				

werd wegens loonstijgingen verhoogd met 20 %. Na de terugkeer in het moederland kon het slachtoffer nog rekenen op een lucratieve overlevingsduur van 30 jaar, waarvoor aan de weduwe een forfaitair kapitaal van 550.000 fr. wordt toegekend ; dit stemt overeen met een kapitaal berekend op een inkomen van iets minder dan 1/3 van het inkomen in België.

Hof Brussel 9, 12 okt. 77 <i>Omnia</i> 365	35 V	naaister	D 5 %	? N
Corr. Brussel 20, 10 feb. 78 <i>Onuitgegeven</i> Verhoging — van de wedde ten tijde van het ongeval — met 20 % wegens te verwachten loonsverhogingen.	39 M	functionaris	D 5 % 65 j.	510.221 N
Hof Antwerpen 3, 17 maart 75 RGAR 9834 Als basisloon wordt het loon op de dag van de uitspraak genomen zonder dat verdere verhogingen worden toegekend omdat de uitgekeerde vergoedingen de genietter ervan in staat moeten stellen toekomstige indexstijgingen en muntontwaarding op te vangen door voorzichtige en beredeneerde beleggingen.	47 M	vertegenwoordiger	D 4,5 % 65 j.	280.000 N
Hof Bergen 4, 13 mei 77 RGAR 9967 Het overlijden had plaats in 1972 ; in 1971 had het netto belastbaar inkomen 2.164.973 fr bedragen. Het gemiddeld toekomstig belastbaar inkomen wordt geraamd op 2.500.000 fr., zodat na aftrek van de belastingen 1.325.000 fr. netto overblijft. Een afzonderlijke vergoeding werd gevorderd voor de belasting die zal worden geheven op de opbrengsten van het te beleggen vergoedingskapitaal. Aangezien echter het gedeelte van de inkomsten dat gespaard en belegd werd, voorheen reeds onderhevig was aan belastingen, zal de belasting op de beleggingsinteressen slechts een schade betekenen in de mate dat deze last weegt op het deel van het kapitaal dat door de weduwe bestemd wordt voor haar onderhoud. De vergoeding hiervoor werd forfaitair op 10.000 fr. per jaar vastgesteld, gekapitaliseerd samen met het inkomstenverlies. Voorts wordt ook voorbehoud toegekend voor de eventuele inkomstenbelastingen die op het vergoedingskapitaal zullen wegen.	52 M	geneesheer	L 4,5 % 70 j.	1.325.000 N
Corr. Hoei, 3 nov. 76 <i>J.L.</i> , 76-77, 131 De schade moet bepaald worden op de datum van de uitspraak maar zonder dat de verhoging van het salaris tussen het overlijden en de vergoeding meer dan 8 % ex aequo et bono mag bedragen. Immers, indien men als basis het loon zou nemen op de datum van de uitspraak zou dit erop neerkomen de burgerlijke partij in een toestand te plaatsen alsof het slachtoffer reeds op de dag van het ongeval het salaris van de datum van de uitspraak zou hebben verdiend. Eventuele belastingen en verlies aan sociale voordelen blijven ten laste van de aansprakelijke partij.	54 M	arbeider	L 4,5 % 65 j.	286.163 N
Hof Luik 2, 3 feb. 77 <i>Omnia</i> 517	id.	id.	id.	id.
Corr. Luik 12, 1 maart 76 RGAR 9876	59 M	?	L 5 % levenslang	60.000

De echtgenoten leefden gescheiden sinds 3 jaar en voerden een echtscheidingsprocedure. Het slachtoffer betaalde een alimentatierente van 60.000 fr. per jaar die gedurende zijn vermoedelijke overlevingsduur gekapitaliseerd werd. De weduwe kan geen aanspraak maken op een vergoeding op basis van het inkomen omdat een verzoening en hereniging weinig waarschijnlijk waren.

Corr. Dendermonde 6, 3 jan. 77	64 M	invalide	D 4,5 % levenslang	125.451
--------------------------------	------	----------	-----------------------	---------

Onuitgegeven

Hof Gent 11, 14 dec. 77

Onuitgegeven

Het inkomstenverlies wordt berekend op basis van de ziekenfondsuitkering gedurende 1 jaar en van het rustpensioen gedurende 12 jaar, zonder aftrek van het overlevingspensioen van de weduwe (*anders* : Hof Antwerpen, 23 feb. 77, zie *infra*).

Corr. Mechelen, 13 okt. 78	69 M	hovenier	D 5 % ged. 3 j.	226.000
----------------------------	------	----------	--------------------	---------

Onuitgegeven

Corr. Antwerpen 10, 6 mei 76	± 70 M	gepensioneerd	D 5 % levenslang	243.336
------------------------------	--------	---------------	---------------------	---------

B.A., 77, 131

Het inkomen bestond uit een rustpensioen. De rechtbank trekt 50 % eigen onderhoudskosten af, echter niet het weduwenpensioen dat immers niet in de berekening van de schade mag worden betrokken.

Hof Antwerpen 6, 23 feb. 77	id.	id.	id.	146.002
-----------------------------	-----	-----	-----	---------

Ibid.

Zowel het rustpensioen als het na het overlijden uitgekeerde overlevingspensioen worden toegekend op grond van de sociale wetgeving, zodat beide pensioenen dezelfde oorzaak hebben. De schade van de weduwe bestaat dus in het verschil tussen het aandeel in het rustpensioen en haar overlevingspensioen, waarvan nog af te trekken 40 % eigen onderhoudskosten (*anders* : Hof Gent, 14 dec. 77, zie *supra*)

Hof Brussel 9, 21 april 76	? V	?	-	-
----------------------------	-----	---	---	---

B.A., 77, 633

Echtgenoten leefden gescheiden sinds een jaar. Geen materiële schadevergoeding (cassatieberoep verworpen)

Corr. Neufchâteau, 19 jan. 78	? V	huisvrouw	D 4,5 % levenslang	73.000
-------------------------------	-----	-----------	-----------------------	--------

J.L., 77-78, 235

7. AFTREK ONDERHOUDSKOSTEN

Uitspraak	Leeftijd slachtoffer en geslacht	Beroep	Samenstelling gezin	Basisinkomen (N = netto B = bruto F = forfaitair)	Onderhoudskosten
Hof Antwerpen 8, 24 nov. 78 <i>Onuitgegeven</i>	22 M	vrachtwagen- chauffeur + caféhouder	echtgenote + kind	325.866 N	30 %
Rb. Antwerpen 4, 21 juni 78 <i>Onuitgegeven</i>	29 V	werkvrouw	echtgenoot + 3 kinderen	275.000	33 %

Berekening op gecumuleerd gezinsinkomen van 635.000 fr.

Hof Antwerpen 6, 17 juni 76 R.W., 77-78, 2538	30 M	gastarbeider	gezin in Marokko	158.454	25 %
Corr. Brussel, 20, 10 feb. 78 <i>Onuitgegeven</i>	39 M	functionaris	echtgenote + zoon	510.221 N	30 %
Hof Antwerpen 3, 17 maart 75 RGAR 9834	47 M	vertegen- woordiger	echtgenote + 3 kinderen	280.000 N	33 %
Hof Bergen 4, 13 mei 77 RGAR 9967	52 M	geneesheer	echtgenote	1.325.000 N	40 %
Corr. Hoei, 3 nov. 76 J.L. 76-77, 131 Hof Luik 2, 3 feb. 77 <i>Omnia</i> 517	54 M	arbeider	echtgenote + kind	286.163 N	35 %
Corr. Dendermonde 6, 3 jan. 77 <i>Onuitgegeven</i>	64 M	invalide	echtgenote + dochter	125.451	35 %
Hof Gent 11, 14 dec. 77 <i>Onuitgegeven</i>	id.	id.	id.	id.	50 %
Corr. Antwerpen 10, 6 mei 76 B.A., 77, 131	± 70 M	gepensio- neerd	echtgenote	243.336	50 %
Hof Antwerpen 6, 23 feb. 77 <i>Ibid.</i>	id.	id.	id.	id.	40 %

8. MATERIËLE SCHADE OUDERS TEN GEVOLGE VAN OVERLIJDEN VAN KIND

Uitspraak	Leeftijd slachtoffer en geslacht	Beroep	Samenstelling gezin	Vergoeding	Basis
Rb. Kortrijk 1, 29 jan. 76 <i>Omnia</i> 159 Hof Gent, 20 juni 77 <i>Onuitgegeven</i> Een eventueel materieel verlies wordt ruimschoots gecompenseerd door minder uitgaven aan onderhoud.	15	leerling	ouders + zijverwanten	0	-
Hof Gent, jeugdkamer, 23 juni 77 <i>Onuitgegeven</i> Geval van vrijwillige slagen en verwondingen met de dood tot gevolg ; deze omstandigheid legt wellicht de ongebruikelijke vergoeding uit bij overlijden van een scholier.	15 M	scholier	ouders + broer	45.000	forfait
Corr. Kortrijk, 12 sep. 77 <i>Onuitgegeven</i>	18 V	loontrek- kend	ouders + 3 zijverwanten	329.880	50 % netto 3 jaar gekapitaliseerd
Mil. Ger. Hof, 30 maart 77 RGAR 9938 Moeder uit de echt gescheiden en zonder inkomsten op de ziekenfondsvergoedingen na.	19 M	arbeider	moeder + 3 zijverwanten	400.000	forfait

Hof Gent 8, 21 maart 78 <i>Onuitgegeven</i>	19 M	gastarb.	ouders	150.000	50 % netto 2 jaar
Corr. Oudenaarde, 26 jan. 76 <i>Omnia</i> 421	20 V	hostess	ouders + zijverwanten	100.000	forfait
Hof Gent 8, 26 april 77 <i>Omnia</i> 433 Gelet op de leeftijd van het slachtoffer en het sociaal milieu waartoe het hoorde, is het niet aan te nemen dat het aan haar gegoede ouders een deel afstond van het geringe loon dat het verdiende door af en toe te werken als tolk en internationale hostess.	id.	id.	id.	0	-
Corr. Kortrijk, 30 maart 76 Hof Gent 10, 24 sep. 76 <i>B.A.</i> 77, 625 Er mag redelijkerwijze aangenomen worden dat het slachtoffer dat zijn militaire dienstplicht vervuld had en een vast werk had in een nabije toekomst in het huwelijk zou zijn getreden ; in die omstandigheden dient derhalve te worden aangenomen dat het slachtoffer, dat uit een arbeidersgezin stamde, nog gedurende maximum 2 jaar een klein deel van zijn loon aan zijn ouders zou hebben afgestaan.	20 M	arbeider	ouders + broer	75.000	klein deel (± 1/6 netto) ged. 2 jaar
Corr. Aarlen 4, 24 mei 76 <i>J.L.</i> , 76-77, 51 Het is mogelijk dat het slachtoffer gedurende nog ongeveer 3 jaar 700 FF per maand zou hebben betaald aan zijn vader, maar er moet rekening mee gehouden worden dat zekere uitgaven (voeding, onderhoud, enz.) uitgespaard zullen worden.	21 M	arbeider	ouders + broer en zuster	50.000	± 27 % van gelde- lijke hulp ge- durende 3 jaar
Hof Antw. 9, 16 sep. 76 <i>Onuitgegeven</i>	21 M	?	ouders + 3 zijverwanten	563.594	kapitalisatie à 5 % van 2/3 loon 4 jaar
Hof Luik 4, 27 juni 77 <i>B.A.</i> , 77, 407 Het slachtoffer verdiende een maandloon van 15.000 fr. ; niets wees erop dat ze een materiële hulp, tenzij een tussenkomst in haar eigen onderhoud, verleende aan haar ouders, die beiden werkten.	21 V	?	ouders	0	-
Rb. Charleroi 4, 15 nov. 77 <i>Omnia</i> 521	21 M	arbeider	moeder weduwe	250.000	forfait
Rb. Luik, 24 feb. 76 <i>J.L.</i> , 75-76, 235 Het lijkt weinig waarschijnlijk dat het slachtoffer een gedeelte van zijn inkomsten zou hebben besteed aan bijstand aan de ouders, waarvan het geldgebrek niet bewezen is.	22	?	ouders	0	-
Hof Gent 10, 24 juni 77 RGAR 9957 De beroepsactiviteit van de vader maakte het hem normaal mogelijk in de behoeften van het gezin te voorzien. Kinderen in een arbeidersgezin beschikken meestal op de leeftijd van 27 jaar over hun eigen beroepsinkomsten.	27 M	?	ouders + 3 zijverwanten	0	

Corr. Brussel 20, 10 feb. 78 43 V verpleegster moeder 613.363 60.000 per jaar
Onuitgegeven

Het slachtoffer verdiende 526.455 fr. De rechtbank is van oordeel dat, indien de dochter een gedeelte van haar inkomen afgaf, dit een bijdrage voor kost en inwonen was, bijdrage die nu geen reden van bestaan meer heeft, zodat geen vergoeding voor inkomstenverlies wordt toegekend. Anderzijds wordt wel aanvaard dat het slachtoffer aan haar moeder huishoudelijke hulp verleende, die geschat wordt op 60.000 fr. per jaar, welk bedrag gekapitaliseerd wordt gedurende 14 jaar, de overlevingsduur van de moeder.

9. MATERIELE SCHADE TEN GEVOLGE VAN VERLIES VAN HUISVROUW

Uitspraak	Leeftijd slachtoffer	Buitenhuis- beroep	Samenstelling gezin	Vergoeding	Basis
Hof Brussel 7, 26 april 78 <i>Omnia</i> 525 Kapitalisatie uitsluitend op het economisch verlies van de huisvrouw; geen vergoeding voor het verlies van de werkloosheidsvergoeding die slechts dient om in de kosten van eigen onderhoud te voorzien.	22	werkloos	echtg. + 2 kinderen	?	144.000 p/jaar
Rb. Brussel 12, 15 maart 77 RGAR 9854 Vergoeding toegekend aan 2 kinderen van 3 en 4 jaar, daar beide ouders gelijktijdig om het leven kwamen. De vergoeding wordt berekend op basis van 1/6 van het gezamenlijk jaarinkomen van de ouders, waarin begrepen 180.000 fr. economische waarde van de moeder-huisvrouw.	± 30	-	echtg. + 2 kinderen	?	180.000 p/jaar
Hof Brussel 9, 12 okt. 77 <i>Omnia</i> 365 Het verlies van de inkomsten als naaister wordt afzonderlijk vergoed.	35	naaister	echtg. + 1 kind	?	150 p/dag
Hof Antwerpen, 1 juni 77 RGAR 9960 Het slachtoffer was wegens diabetes 45 % arbeidsongeschikt en haar economische waarde kan dus niet gelijkgesteld worden met die van een volwaardige huisvrouw. De berekening van het door de echtgenoot geleden verlies geschiedt op een bijzonder ongewone manier: er wordt namelijk een vergelijking gemaakt tussen enerzijds de gezinsinkomsten vóór het ongeval met inbegrip van het invaliditeitspensioen van de vrouw, maar zonder haar economische waarde en anderzijds het gezinsinkomen na het overlijden met aftrek van het gedeelte van de economische waarde dat de overleden huisvrouw aan haar echtgenoot en haar zoon zou hebben besteed. Zie vooral de kritiek van dit arrest in de noot van Michèle Bonheure-Fagnart.	± 40	-	echtg. + 1 kind	149.767	72.000 p/jaar
Corr. Neufchâteau, 19 jan. 78 <i>J.L.</i> , 77-78, 235	?	-	echtg. + 1 kind	993.530	73.000 p/jaar

10. POST- EN EXTRAPROFESSIONELE SCHADE

Uitspraak	Leeftijd slachtoffer en geslacht	Beroep	Jaarinkomen (N = netto B = bruto)	Vergoeding	Basis
Hof Antwerpen 8, 24 nov. 78 <i>Onuitgegeven</i>	22 M	vrachtwagen- chauffeur + caféhouder	325.866 N	15.000	forfait
Corr. Brussel 20, 10 feb. 78 <i>Onuitgegeven</i>	39 M	functionaris	510.221 N	50.000	forfait
Hof Antwerpen 3, 17 maart 75 RGAR 9834 Na de pensioenleeftijd zou het slachtoffer nog enige winst- gevende activiteit hebben kunnen uitoefenen gedurende 3 jaar ; de jaarlijkse opbrengst van 30.000 fr. wordt gekapita- liseerd en verdisconteerd. Eis wegens pensioenverlies werd afgewezen omdat de weduwe als alleenstaande 60 % van het gezinsouderdomspensioen zal ontvangen en dus geen pen- sioenverlies zal lijden.	47 M	vertegen- woordiger	280.000 N	40.000	30.000 p/jaar ged. 3 jaar
Corr. Hoei, 3 nov. 76 S.L. 76-77, 131 Hof Luik 2, 3 feb. 77 <i>Omnia 517</i>	54 M	arbeider	286.163 N	100.000	forfait
Corr. Dendermonde 6, 3 jan. 77 <i>Onuitgegeven</i>	64 M	invalide	125.451	30.000	forfait
Hof Gent 11, 14 dec. 77 <i>Onuitgegeven</i>	id.	id.	id.	0	

11. EX HAEREDE

Uitspraak	Leeftijd slachtoffer en geslacht	Beroep	Vergoeding
Rb. Charleroi 4, 15 nov. 77 <i>Omnia 521</i> Gezien het lijden van het slachtoffer gedurende 10 uur al- vorens te sterven.	21 M	arbeider	50.000
Hof Gent, jeugdkamer, 23 juni 77 <i>Onuitgegeven</i> Uit de omstandigheden was gebleken dat het slachtoffer niet onmiddellijk het bewustzijn had verloren, had gesparteld om uit het water te geraken en had geroepen zodat aangenomen kon worden dat hij nog gedurende enige tijd besef had gehad van de dreigende dood.	15 M	scholier	10.000

B. BLIJVENDE INVALIDITEIT

20. KAPITALISATIE — BASISINKOMEN

Uitspraak	Leeftijd geslacht	Beroep	% B.I.	Basisinkomen (N = netto B = bruto F = forfait) - = onbekend)	Tafels (D = Dillaerts L = Levie)
Hof Luik, 9 nov. 77 J.L. 77-78, 161 Een ex aequo et bono raming mag slechts toegepast worden bij afwezigheid van andere beter aangepaste elementen. Het is geschikter zich te baseren op een gekende waarde, zoals het loon, eigen aan het slachtoffer, om zo het essentiële van de schade, die overeenstemt met de verloren bekwaamheid, te vergoeden zelfs indien het werkelijke salaris niet ongunstig beïnvloed werd door het ongeval.	?	?	3	?	?
Corr. Hoei, 24 feb. 78 Onuitgegeven Het loon werd verhoogd met 15 % wegens toekomstige loonsverhogingen. Deze 15 % wordt echter toegevoegd aan het loon van ... 1973. De kapitalisatie wordt toegekend, ondanks de lage graad van invaliditeit, omdat de integriteit en de actieve kracht die eruit voortvloeit, materiële goederen zijn die reëel deel uitmaken van het vermogen van het individu en die hem de middelen verschaffen geld te verdienen ; deze goederen hebben een eigen waarde en de vermindering van de waarde ervan stelt voor het slachtoffer een effectief, reëel en materieel verlies voor ; dit materieel verlies is geen inkomstenverlies, maar een verlies van fysieke integriteit en van arbeidsgeschiktheid ; het moet vergoed worden door de toekenning van een vergoeding die gelijk is aan de economische waarde van het verloren goed, nl. die van de aangetaste fysieke integriteit en van de verloren geschiktheid. Deze beschouwingen zijn des te meer doorslaggevend als het slachtoffer een handarbeider is.	33 M	arbeider	3	366.114 B	L 4,5 % 65 J
Hof Luik 2, 20 april 77 RGAR 9855 Kapitalisatie wordt toegekend omdat, rekening houdend met de graad van invaliditeit, de aard der sequelen en het beroep van het slachtoffer, een aantasting van de fysieke integriteit van het slachtoffer een materiële schade vormt los van elk inkomstenverlies.	? M	arbeider	8	?	?
Corr. Dinant, 8 nov. 77 RGAR 9940 Hoewel het slachtoffer nog schoolgaand was en het na het ongeval was beginnen werken, is het toch zo dat het een grotere inspanning moest leveren en dat het op de arbeidsmarkt een waardevermindering heeft ondergaan die evenredig is met de invaliditeit ; wanneer het inkomen gekend is, blijft de beste manier van vergoeding de kapitalisatiemethode.	± 18 M	?	8	347.842 B	?
Hof Brussel 8, 9 feb. 78 Onuitgegeven	47 M	chauffeur- besteller	15	231.721 -	L 4,5 % 65 j.

De kapitalisatie wordt toegekend omdat het zeker is dat de sequelen van het ongeval — verkorting van een been, vermindering van de knieflexie, grotere vermoeibaarheid, enz. — een invloed moeten uitoefenen op de economische geschiktheid op de arbeidsmarkt van een chauffeur-besteller van een wasserij, die verplicht is regelmatig zijn voertuig in en uit te stappen en zware pakken te dragen. Als basis wordt het loon (bruto of netto ?) van 1976, het laatste aan de rechtbank bekende inkomen, genomen zonder dat hieraan iets toegevoegd wordt ; dit loon wordt gekapitaliseerd met een coëfficiënt van toepassing op de leeftijd van consolidatie in 1972. Om deze reden werd het arrest vernietigd op 27 september 1978.

Corr. Mechelen, 25 april 77 R.W., 77-78, 1917	19	?	25	232.152 N	D 5 % 65 j.
---	----	---	----	-----------	----------------

Ten tijde van het ongeval (30 jan. 1974) bedroeg het nettoloon 232.152 ; drie jaar later wordt dit nettoloon met 20 % verhoogd, waarop dan de kapitalisatie berekend wordt.

Rb. Brugge 3, 29 mei 78 <i>Onuitgegeven</i>	42 V	verkoopster	30	253.395 -	D 4,5 % 60 j.
--	------	-------------	----	-----------	------------------

Het slachtoffer was sinds één jaar werkloos. De berekening geschiedt op basis van het minimumloon van een bediende-verkoopster. Kapitalisatie wordt toegepast omdat de materiële schade niet alleen bestaat uit het gebeurlijk inkomstenverlies, doch ook het gevolg kan zijn van een vermindering van de arbeidsgeschiktheid, van het economisch potentieel en het concurrentievermogen op de arbeidsmarkt. De bestendige invaliditeit van 30 % vertegenwoordigt een niet onaanzienlijke vermindering van haar arbeidspotentieel en haar concurrentievermogen op de arbeidsmarkt en is een belangrijke aantasting van haar fysieke integriteit. (Hervormd door Hof Gent 2 jan. 1979, 35.000 fr. vermengd per punt).

Hof Luik 2, 20 april 76 B.A. 77, 153	21 M	arbeider	38	300.000 fr.	L 5 % 65 j.
---	------	----------	----	-------------	----------------

Verlies van oog. Kapitalisatie wordt toegekend omdat de aantasting van de fysieke integriteit in de uitoefening van elk beroep, zelfs buiten elk inkomstenverlies, een materiële schade vormt. In dit bijzonder geval maakt de bestendige invaliditeit het beroep van handarbeider zeker pijnlijker en eist het ter compensatie een toename van inspanningen en energie.

Corr. Dendermonde 10, 7 nov. 78 <i>Onuitgegeven</i>	43 M	vertegenwoordiger	70	555.022 B	D 5 % 65 J.
---	------	-------------------	----	-----------	----------------

Er wordt geen rekening gehouden met toekomstige loonsverhogingen of indexaanpassingen aangezien deze een aleatoir karakter hebben en eiser door een goede belegging van het toegekende kapitaal een eventuele verhoging passend kan achterhalen.

Hof Luik 4, 6 april 77 RGAR 9958	28 M	zelfstandig schilder	85	600.000 B	L 4,5 % 65 J.
-------------------------------------	------	----------------------	----	-----------	------------------

Aangezien het slachtoffer niet in staat is zijn overblijvende 15 % arbeidsgeschiktheid aan te passen aan een winstgevende arbeid, wordt het bruto-inkomen, dat ex aequo et bono vastgesteld werd bij gebreke aan juiste gegevens, voor

100 % gekapitaliseerd met een coëfficiënt die overeenstemt met die van een tijdelijke rente, maandelijks betaalbaar, terwijl het gebruikelijk is de iets lagere coëfficiënt van een jaarlijks betaalbare rente te bezigen. Toegevoegd wordt dat de op de vergoeding wegende belastingen zullen moeten worden gedragen door het slachtoffer, terwijl hem voorbehoud voor de fiscale lasten, die de vergoeding voor tijdelijke arbeidsongeschiktheid, berekend op een netto-inkomen, zullen bezwaren, wordt verleend.

Rb. Mechelen 1, 11 mei 76	40 M	?	100	344.975 -	D 5 % 65 j.
------------------------------	------	---	-----	-----------	----------------

Onuitgegeven

Bovendien forfaitair 900.000 fr. voor hulp van derden.

Hof Luik, 24 juni 76 J.L., 76-77, 113	47 V	bediende	100	334.979 -	L 5,5 % 60 j.
--	------	----------	-----	-----------	------------------

Het kapitaal wordt verhoogd met 200.000 fr. voor het verlies van de kans loonsverhogingen en promotie te krijgen, aangezien deze kans zeker was gezien de waardering die haar werkgever haar toedroeg en die deze uitte door vrijwillig een financiële tussenkomst te verlenen na het ongeval. In de verhoging van 200.000 fr. is ook begrepen het verlies na pensioen. Voor hulp van derden wordt bovendien nog forfaitair 1.500.000 fr. toegekend.

Rb. Mechelen 1, 7 feb. 78	23 M	gastarbeider	100	355.962 B	D 5 % 65 j.
------------------------------	------	--------------	-----	-----------	----------------

Onuitgegeven

Als basisloon werd het loon van juni 1977 + 20 % genomen. Bovendien wordt 2.000 fr. - 500 fr. eigen onderhoud = 1.500 fr. per dag levenslang gekapitaliseerd wegens hulp van derden : het slachtoffer blijft nl. levenslang opgenomen in een revalidatiecentrum waar de ziekenhuiskosten ongeveer 2.000 fr. per dag bedragen.

21. MORELE SCHADE BIJ KAPITALISATIE VAN DE MATERIELE SCHADE

Uitspraak	Leeftijd geslacht	Beroep	% B.I.	Vergoeding	Per punt
Corr. Hoei, 24 feb. 78 <i>Onuitgegeven</i>	33 M	arbeider	3	25.000	8.333
Corr. Dinant, 8 nov. 77 RGAR 9940 Inbegrepen een «hoge» esthetische schade.	± 18 M	?	8	200.000	25.000
Corr. Mechelen, 25 april 77 R.W., 77-78, 1917	19 M	?	25	250.000	10.000
Rb. Brugge 3, 29 mei 78 <i>Onuitgegeven</i>	42 V	verkoopster	30	300.000	10.000
Hof Luik 2, 20 april 76 B.A. 77, 153 Verlies van oog. Inbegrepen esthetische schade.	21 M	arbeider	38	400.000	10.526

Corr. Dendermonde 10, 7 nov. 78 <i>Onuitgegeven</i> Inbegrepen esthetische schade (graad niet bekend) en im- potentie.	43 M	vertegen- woordiger	70	1.000.000	14.285
Hof Luik 4, 6 april 77 RGAR 9958	28 M	zelfstandig schilder	85	1.000.000	11.765
Rb. Mechelen 1, 11 mei 76 <i>Onuitgegeven</i>	40 M	?	100	1.200.000	12.000
Hof Luik, 24 juni 76 J.L. 76-77, 113	47 V	bediende	100	3.000.000	30.000
Rb. Mechelen 1, 7 feb. 78 <i>Onuitgegeven</i>	23 M	gastar- beider	100	2.000.000	20.000

22. VERMENGING OF AFZONDERLIJKE FORFAITS

Uitspraak	Leeftijd geslacht	Beroep	% B.I.	Vergoeding	Per punt
Corr. Ieper 4, 4 april 78 <i>Onuitgegeven</i> In aanmerking genomen de jeugdige leeftijd van het slachtoffer.	22 M	metaal- bewerker	1	30.000	30.000
Corr. Antwerpen 12, 14 dec. 77 <i>Onuitgegeven</i>	64 V	huisvrouw	1	15.000	15.000
Pol. Geldenaken, 3 mei 77 <i>Omnia</i> 149	45 M	electri- cien	2	40.000	20.000
Corr. Tongeren, 12 jan. 78 <i>Onuitgegeven</i>	41 M	mecani- cien	2	30.000	15.000
Corr. Antwerpen 12, 14 dec. 77 <i>Onuitgegeven</i>	70 V	huisvrouw	2	30.000	15.000
Pol. Tongeren, 17 jan. 78 <i>Onuitgegeven</i>	± 40 V	huisvrouw	2	30.000	15.000
Hof Gent 4, 28 feb. 78 <i>Onuitgegeven</i>	23 M	arbeider	2	45.000	22.500
Corr. Kortrijk 4, 24 mei 78 <i>Onuitgegeven</i>	42 V	huisvrouw	2	35.000	17.500
Mil. Gerechtshof, 28 okt. 75 RGAR 9856 Geen vermelding van morele schade.	? M	?	3	45.000 mat.	17.500
Hof Brussel 7, 25 jan. 77 RGAR 9836	31 M	monteerder van metalen geraamten	3	100.000	33.333

Het slachtoffer bleef niet hetzelfde beroep uitoefenen na het ongeval. Het hof is van oordeel dat het niet voldoende bewezen is dat dit het gevolg was van het ongeval. Bovendien kan worden verwacht dat een arbeider, gezien de vereisten van lenigheid en evenwichtsgevoelen, dit beroep niet zal kunnen blijven uitoefenen tot zijn 65 jaar.

Pol. Charleroi, 16 maart 77 <i>Omnia</i> 157	49 V	huisvrouw	3	75.000	25.000
Hof Antwerpen 6, 20 mei 77 <i>Omnia</i> 355	19 M	leerjongen- automeca- nicien	3	75.000	25.000
Corr. Antwerpen 12, 14 dec. 77 <i>Onuitgegeven</i>	66 V	huisvrouw	3	45.000	15.000
Rb. Luik 6, 26 juni 78 <i>Onuitgegeven</i>	19 M 18 V	mecanici kassierster	3 3	52.500 52.500	17.500 17.500
Corr. Leuven 6, 26 juni 78 <i>Onuitgegeven</i>	jeug- dig M	?	3	75.000	25.000
Pol. Hasselt, 16 jan. 78 RGAR 9918	? V	huisvrouw	4	60.000	15.000
Corr. Antwerpen 12, 14 dec. 77 <i>Onuitgegeven</i>	62 M	gepension- neerd	5	80.000	16.000
Corr. Brugge 8, 13 jan. 78 <i>Onuitgegeven</i>	19 V	loontrek- kende	5	100.000	20.000
Corr. Ieper 3, 16 maart 78 <i>Onuitgegeven</i>	29 V	gezins- helpster	5	120.000	24.000
Corr. Brugge 3, 21 juni 78 <i>Onuitgegeven</i>	21 M	monteerder	5	87.500	17.500
Corr. Antwerpen 12, 27 juni 78 <i>Onuitgegeven</i>	20 M	metaal- bewerker	5	150.000	30.000
Pol. Luik, 3 jan. 77 RGAR 9879 Het slachtoffer loopt niet het risico in de toekomst inkom- stenverlies te lijden ; in haar werk ondergaat ze geen han- dicap gelijk aan 7 %. Een kapitalisatie zou in dit geval een overschatting zijn van de schade.	23 V	luchtverkeer- kontroleur	7	200.000	28.571
Hof Brussel 7, 25 jan. 77 RGAR 9836 Het slachtoffer bleef niet hetzelfde beroep uitoefenen na het ongeval. Het hof is van oordeel dat het niet voldoende bewe- zen is dat dit het gevolg was van het ongeval. Bovendien kan worden verwacht dat een arbeider, gezien de vereisten van lenigheid en evenwichtsgevoelen, dit beroep niet zal kunnen blijven uitoefenen tot zijn 65 jaar.	37 M	monteerder van metalen geraamten	7	250.000	35.714
Hof Brussel 1, 23 feb. 77 B.A. 77, 647	43 M	rangermachi- nist NMBS	7	49.000 mat. 56.000 mor.	7.000 8.000
Rb. Charleroi 4, 23 jan. 78 <i>Omnia</i> 361	47 M	gepensioneerd mijnwerker	7	120.000	17.500
Rb. Leuven 3, 22 feb. 77 <i>Onuitgegeven</i> Bovendien wordt nog afzonderlijk 100.000 fr. morele schade toegekend wegens het verlies van reukvermogen, waarmee de deskundige reeds rekening had gehouden voor de vaststelling van de B.O. van 8 %.	? M	?	8	140.000	17.500

Rb. Antwerpen 4, 9 maart 78 <i>Onuitgegeven</i>	44 V	naaister loon- trekkende	8	160.000	20.000
Rb. Gent 11, 24 maart 78 <i>Onuitgegeven</i>	29 V	boekbindster	8	100.000	12.500
Pol. Hoei, 14 maart 77 <i>Omnia 151</i>	54 M	gepensio- neerd (?)	10	125.000	12.500
Corr. Bergen 4, 13 juni 77 RGAR 9959 Aangezien de bestendige ongeschiktheid van 10 % geen in- komstenverlies ten gevolge heeft voor het slachtoffer dat zijn werk behoudt en niet het risico loopt zijn betrekking te verliezen in de toekomst, brengt de aantasting van de fysieke integriteit geen andere schade mee dan die welke voortspruit uit de vermindering van de arbeidsbekwaamheid in het al- gemeen. Derhalve kan slechts een vergoeding ex aequo et bono worden toegekend.	? M	gemeente- arbeider	10	400.000	40.000
Corr. Kortrijk, 26 okt. 77 <i>Omnia 153</i>	29 V	arbeidster	10	75.000 mat 100.000 mor.	7.500 10.000
Hof Antwerpen 9, 27 okt. 77 <i>Onuitgegeven</i>	57 V	haarkapster zelfstandige	10	150.000	15.000
Hof Gent 3, 12 jan. 78 <i>Onuitgegeven</i> Inbegrepen esthetische schade.	20 V	onderwij- zers	10	300.000	30.000
Corr. Ieper 3, 29 juni 78 <i>Onuitgegeven</i> Inbegrepen lichte esthetische schade (door kleren bedekt).	61 M	kloosterling	10	225.000	22.500
Rb. Dendermonde 5, 1 april 77 <i>Omnia 155</i>	36 M	arbeider RTT	15	150.000 mat. 75.000 mor.	10.000 5.000
Hof Brussel 2, 23 juni 77 RGAR 9862	12 M	scholier	16	560.000	35.000
Corr. Hasselt 4, 25 juni 75 RGAR 77, 9778 De rechtbank noemt het een uitzonderlijke vergoeding gelet op het zwaar beroep van het slachtoffer. Het vonnis werd hervormd door het Hof van Beroep te Antwerpen, 8e Kamer, 19 maart 1976 ; niet bekend in welke zin.	46 M	chirurg	20	700.000	35.000
Pol. Hoei, 23 mei 77 <i>Omnia 357</i>	60 M	handelaar	20	350.000	17.500
Hof Gent 5, 20 juni 77 B.A. 77, 673	20 M	arbeider	20	500.000 mat. 250.000 mor.	25.000 12.500
Corr. Kortrijk, 11 jan. 77 R. W., 78-79, 520 Hof Gent 8, 21 feb. 78 <i>Onuitgegeven</i> In eerste aanleg werd bij vergissing geen morele schadever- goeding gevorderd. In tweede aanleg wordt een vermengde morele en materiële schadevergoeding toegekend, omdat het slachtoffer geen loonverlies lijdt en niet vaststaat dat hij er nog zal lijden.	23 M id.	textiel- arbeider id.	25 id.	750.000 mat. 900.000	30.000 36.000

Hof Antwerpen 9, 27 okt. 77	59 M	schilder (loon-trekkende)	25	750.000 mat. 175.000 mor.	30.000 7.000
-----------------------------	------	---------------------------	----	------------------------------	-----------------

Onuitgegeven
Ten gevolge van de blijvende arbeidsongeschiktheid van 25 % kreeg het slachtoffer zijn ontslag van zijn werkgever, waarbij hij gedurende 35 jaar in dienst was geweest. Niettemin oordeelde het hof dat het niet bewezen was dat het slachtoffer 100 % blijvend inkomstenverlies leed, maar kende het nochtans een forfaitaire vergoeding toe die hoger was dan het bedrag van het gekapitaliseerde jaarlijks inkomen voor een blijvende invaliditeit van 25 %.

Hof Gent 3, 17 feb. 78	52 M	politie-inspecteur	25	450.000	18.000
------------------------	------	--------------------	----	---------	--------

Corr. Luik 12, 9 feb. 77	16 V	leerlinge	35	1.400.000	40.000
--------------------------	------	-----------	----	-----------	--------

Omnia 353
Toegekend wegens functioneel verlies van een oog.

Hof Gent 4, 28 feb. 77	? M	arbeider	35	1.000.000 mat. 600.000 mor.	28.571 17.143
------------------------	-----	----------	----	--------------------------------	------------------

B.A. 77, 377

Toegekend wegens functioneel verlies van een oog.

Hof Gent 11, 18 jan. 78	62 M	mecaniciën (zelfstandige)	50	500.000	16.666
-------------------------	------	---------------------------	----	---------	--------

Onuitgegeven
(beroepshalve)
30 (fysiek)

Inbegrepen materiële schade na 65 jaar.

Corr. Luik 12, 22 dec. 76	16 M	scholier	53	2.650.000	50.000
---------------------------	------	----------	----	-----------	--------

RGAR 9894

Toegekend wegens amputatie van een been.

23. MATERIËLE SCHADE HUISVROUW

Uitspraak	Leeftijd	Buiten-huisbe-roep	Samenstelling gezin	% B.I.	Vergoeding	Per punt of kapitalisatiebasis
Corr. Antwerpen 12, 14 dec. 77	64	-	alleen	1	15.000	15.000
<i>Onuitgegeven</i>	70	-	alleen	2	30.000	15.000
Pol. Tongeren, 17 jan. 78	± 40	-	?	2	30.000	15.000
<i>Onuitgegeven</i>						
Pol. Charleroi, 16 maart 77	49	-	echtgenoot	3	75.000	25.000
<i>Omnia</i> 157						
Corr. Antwerpen 12, 14 dec. 77	66	-	alleen	3	45.000	15.000
<i>Onuitgegeven</i>						
Pol. Hasselt, 16 jan. 78	?	-	?	4	60.000	15.000
<i>RGAR</i> 9918						

24. POST- OF EXTRAPROFESSIEEL

Uitspraak	Leeftijd geslacht	Beroep	% B.I.	Jaarinkomen (N = netto B = bruto F = forfait - = onbekend)	Vergoeding
Hof Antwerpen 9, 27 okt. 77 <i>Onuitgegeven</i>	59 M	schilder (loontrekkende)	25	?	150.000
Corr. Luik 12, 22 dec. 76 RGAR 9894 Na 65 jaar zou het slachtoffer slechts een geringe activiteit kunnen uitoefenen.	16 M	scholier	53	-	0
Rb. Mechelen 1, 11 mei 76 <i>Onuitgegeven</i>	40 M	?	100	344.975	50.000
Rb. Mechelen 1, 7 feb. 78 <i>Onuitgegeven</i>	23 M	gastarbeider	100	355.962 B	50.000

25. ESTHETISCHE SCHADE

Uitspraak	Leeftijd geslacht	Beroep	% B.I.	Graad esth. sch.	Vergoeding
Corr. Leuven 6, 26 juni 78 <i>Onuitgegeven</i>	jeugdig M	?	3	zeer licht	15.000
Corr. Luik 12, 22 dec. 76 RGAR 9894 Amputatie van been.	16 M	scholier	53	middel- matig	150.000
Corr. Luik 12, 9 feb. 77 <i>Omnia</i> 353 Wegens functioneel verlies van oog en littekens waarvan sommige zichtbaar.	16 V	leerlinge	35	?	100.000
Rb. Luik 6, 26 juni 78 <i>Onuitgegeven</i> Littekens in aangezicht.	18 V	kassier- ster	3	zeer licht	20.000
Corr. Brugge 8, 13 jan. 78 <i>Onuitgegeven</i>	19 V	loontrek- kende	5	licht	20.000
Corr. Antwerpen 12, 27 juni 78 <i>Onuitgegeven</i>	20 M	metaal- bewerker	5	zeer licht	10.000
Corr. Ieper 4, 4 april 78 <i>Onuitgegeven</i>	22 M	metaal- bewerker	1	licht	22.500
Pol. Luik, 3 jan. 77 RGAR 9879	23 V	luchtverkeer- kontroleur	7	zeer gering	7.500
Hof Gent 4, 28 feb. 78 <i>Onuitgegeven</i>	23 M	arbeider	2	gering	5.000

Rb. Gent 11, 24 maart 78 <i>Onuitgegeven</i>	29 V	boekbindster	8	middelmatig	150.000
Hof Antwerpen 8, 11 mei 77 R.W., 77-78, 1132. Bovendien wordt 150.000 fr. toegekend voor de esthetische schade vóór de consolidatie, die acht jaar na het ongeval plaats had.	41 V	huisvrouw	5	ernstig tot zeer ernstig	300.000
Corr. Tongeren, 12 jan. 78 <i>Onuitgegeven</i>	41 M	mecanicien	2	licht	25.000
Corr. Kortrijk 4, 24 mei 78 <i>Onuitgegeven</i> Pijnlijk litteken op linker arm.	42 V	huisvrouw	2	?	20.000
Corr. Kortrijk, 11 jan. 77 R.W., 78-79, 520	43 M	textiel- arbeider	25	zeer licht	250.000
Hof Gent 8, 21 feb. 78 <i>Onuitgegeven</i> Het hof stelde de schade de visu vast en bestempelt als ernstig de schade die volgens het medisch verslag zeer licht was. Het hof kent voor de volgens haar ernstige schade 100.000 fr. toe, de correctionele rechtbank had 250.000 fr. toegekend voor een schade die volgens de gerechtsdeskundige als zeer licht moest worden bestempeld.	id.	id.	id.	id.	100.000
Hof Antwerpen 9, 27 okt. 77 <i>Onuitgegeven</i> Littekens in aangezicht.	57 V	haarkapster (zelfstandige)	10	middelmatig tot ernstig	25.000
Corr. Antwerpen 12, 14 dec. 77 <i>Onuitgegeven</i> Littekens in aangezicht.	66 V	huisvrouw	3	licht	10.000
Hof Gent 4, 28 feb. 77 B.A. 77, 377 Functioneel verlies van oog.	? M	arbeider	35	ernstig	150.000

26. GENEGENHEIDSSCHADE

Uitspraak	Leeftijd slachtoffer en geslacht	Beroep	% B.I.	Rechtheb- bende	Vergoeding
Corr. Charleroi 9, 23 mei 77 RGAR 9914 Zeer ernstige kwetsuren aan hoofd en ogen — verschillende malen gehospitaliseerd — nog niet geconsolideerd 2,5 jaar na het ongeval. Op te merken dat het slachtoffer zelf reeds gehuwd was.	meerder- jarig V	?	?	ouders	2 x 30.000
Corr. Luik 12, 22 dec. 76 RGAR 9894 Amputatie van been — zeer trage evolutie.	16 M	scholier	53	ouders	2 x 25.000

Hof Luik 4, 6 april 77 RGAR 9958	28 M	zelfstandige schilder	85	echtgenote	400.000
Hof Luik, 24 juni 76 J.L., 76-77, 113	47 V	bediende	100	echtgenoot	100.000

C. TIJDELIJKE ARBEIDSONGESCHIKTHEID

30. MATERIËLE SCHADE — BASISLOON

Uitspraak	Beroep	Basisloon
Corr. Kortrijk, 11 jan. 77 R.W., 78-79, 520 Netto aangezien niet zeker is dat belasting zal worden geheven en anderzijds niet vaststaat dat het slachtoffer verlies zal lijden door de omstandigheid dat zijn bijdrage aan de RSZ niet betaald werd. Voorbehoud wordt verleend voor eventueel te heffen bedrijfsbelastingen en verlies vakantiegeld. Vonnis gewijzigd door Hof Gent 21 feb. 1978, zie infra.	textielaarbeider	netto
Hof Brussel 7, 25 jan. 77 RGAR 9836	monteerder van metalen geraamten	netto
Hof Luik 4, 6 april 77 RGAR 9958 Het inkomen gedurende de tijdelijke arbeidsongeschiktheid van 2,5 jaar wordt bij gebreke aan gegevens ex aequo et bono geraamd op 1.000.000 fr. netto, dus 400.000 fr. per jaar. Voorbehoud wordt verleend voor de fiscale lasten die deze vergoeding zullen bezwaren, terwijl voor de vergoeding wegens de 100 % bestendige invaliditeit, die op brutobasis gekapitaliseerd werd, uitdrukkelijk bepaald wordt dat de belastingen erop ten laste van het slachtoffer zullen blijven.	zelfstandig schilder	netto
Hof Luik 2, 20 april 77 RGAR 9855 Art. 26 W.I.B. belast vergoedingen wegens tijdelijke arbeidsongeschiktheid slechts vanaf het inkomstenjaar 1975. Hier gaat het om een vergoeding wegens inkomstenverlies in 1974.	arbeider	netto
Hof Gent 5, 20 juni 77 B.A. 77, 673	arbeider	bruto
Corr. Kortrijk, 26 okt. 77 Omnia 153	arbeidster	bruto
Hof Antwerpen 9, 27 okt. 77 Onuitgegeven De vergoedingen voor tijdelijke arbeidsongeschiktheid waren ten tijde van de arbeidsongeschiktheid (1972 tot 1974) niet belastbaar, terwijl er anderzijds gedurende de arbeidsongeschiktheid evenmin sociale bijdragen zijn te betalen.	schilder (loontrekkende)	netto
Ibid. In het arrest wordt niet bepaald of met netto-inkomen bedoeld wordt het netto belastbaar bedrag ofwel dit laatste na	haarkapster (zelfstandige)	netto + 15 %

aftrek van de hierop verschuldigde belastingen. Vergoedingen voor tijdelijke arbeidsongeschiktheid toegekend aan een zelfstandige worden afzonderlijk belast tegen 15 %, daarom de verhoging met 15 %.

Hof Gent 8, 21 feb. 78

textielarbeider

bruto

Onuitgegeven

Er dient geen aftrek te gebeuren i.v.m. de belastingen daar de vergoeding wegens loonverlies belastbaar is op het ogenblik dat ze definitief verworven wordt, ter zake bij de uitspraak van het arrest. Evenmin moet een aftrek gebeuren i.v.m. de werknemersbijdragen die normalerwijze aan de RSZ worden overgemaakt. Daar de werknemer t.a.v. de werkgever in principe een vordering heeft tot vaststelling van de waarde van zijn arbeid en tot betaling van die waarde op basis van het brutoloon, heeft hij ook een dergelijke vordering t.a.v. de persoon die aansprakelijk is voor de aantasting van zijn fysieke integriteit. Het feit dat de werknemer de voordelen van de sociale zekerheid behoudt is een gevolg van wettelijke bepalingen die geen schadeloosstelling van het slachtoffer voor rekening of in de plaats van de aansprakelijke meebrengen, zodat de aansprakelijke persoon niet ontslagen is van zijn schuld het brutoloonverlies van de werknemer te betalen.

Rb. Antwerpen 4, 9 maart 78

naaister

bruto

Onuitgegeven

(loontrekkende)

Geen vergoeding voor de periodes à 25 en 15 % gedurende welke het slachtoffer normaal had gewerkt.

Corr. Antwerpen 12, 27 juni 78

metaalbewerker

semi-netto

Onuitgegeven

Berekening geschiedt op bruto min RSZ-bijdragen min 10 % wegens voordelige fiscale aanslag op vergoeding.

Corr. Dendermonde 10, 7 nov. 78

vertegenwoordiger

netto vóór 1/1/75
half netto na 1/1/75

Onuitgegeven

Tot vóór 1/1/75 was de vergoeding niet belastbaar, dus netto ; na 1/1/75 was ze wel belastbaar, maar zijn geen RSZ-bijdragen verschuldigd, dus bruto min RSZ-bijdragen.

31. MORELE SCHADE

Uitspraak	Leeftijd geslacht	Beroep	% B.I.	Duur TAO in dagen à 100 %	Vergoeding	Per dag à 100 %
Corr. Hasselt 4, 25 juni 75 RGAR 77, 9778	46 M	chirurg	20	?	18.324	120
Pol. Hoei, 13 jan. 76 B.A., 77, 139	? M	vertegen- woordiger	0	25	6.250	250
Rb. Mechelen, 11 mei 76 <i>Onuitgegeven</i>	40 M	?	100	2.282	333.000	146

Corr. Luik 12, 22 dec. 76 RGAR 9894	16 M	scholier	?	568	588.840	400
De toekenning van een vergoeding die hoger is dan de gebruikelijke normen dringt zich op door de ernst van het geval, vnl. de trage evolutie, de verschillende chirurgische ingrepen, het verlies van een been, huidoverplantingen, enz. Voor het 318 dagen durende verblijf in het ziekenhuis wordt zelfs 500 fr. per dag toegekend.						
Pol. Luik, 3 jan. 77 RGAR 9879	23 V	luchtverkeercontroleur	7	68	27.920	200
Corr. Kortrijk, 11 jan. 77 R.W., 78-79, 520	23 M	textielarbeider	25	580	113.250	250 (ziekenhuis) 165
Bevestigd in hoger beroep ; zie infra Hof Gent 21 feb. 78.						
Corr. Luik 12, 9 feb. 77 <i>Omnia</i> 353	16 V	leerlinge	35	122	30.000	250
Hof Antwerpen 8, 10 maart 77 <i>Onuitgegeven</i>	M	arbeider	-	55	8.250	150
Pol. Hoei, 14 maart 77 <i>Omnia</i> 151	54 M	gepensioneerd (?)	10	87	40.000	195
Pol. Charleroi, 16 maart 77 <i>Omnia</i> 157	49 V	huisvrouw	3	30	12.500	142
Rb. Dendermonde 5, 1 april 77 <i>Omnia</i> 155	36 M	arbeider RTT	15	34	17.940	92
Hof Luik 4, 6 april 77 RGAR 9958	28 M	zelfstandig schilder	85	913	200.000	219
Pol. Geldenaken, 3 mei 77 <i>Omnia</i> 149	45 M	electricien	2	?	?	250
Hof Antwerpen 6, 20 mei 77 <i>Omnia</i> 355	19 M	leerjongen automechanici	3	202	38.000	146
Pol. Hoei, 23 mei 77 <i>Omnia</i> 357	60 M	handelaar	20	633	160.000	209
Hof Gent 5, 20 juni 77 B.A., 77, 673	20 M	arbeider	20	191	80.000	150
Corr. Kortrijk, 26 okt. 77 <i>Omnia</i> 153	29 V	arbeidster	10	109	37.500	185
Hof Antwerpen 9, 27 okt. 77 <i>Onuitgegeven</i>	59 M	schilder (loontrekende)	25	527	88.200	150
Corr. Antwerpen 12, 14 dec. 77 <i>Onuitgegeven</i>	64 V	huisvrouw	1	21	8.450	200
	70 V	huisvrouw	2	15	7.670	200
	66 V	huisvrouw	3	31	11.260	200
Corr. Tongeren, 12 jan. 78 <i>Onuitgegeven</i>	41 M	mecanici	2	64	9.600	150

Corr. Brugge 8, 13 jan. 78 <i>Onuitgegeven</i>	19 V	loontrek- kende	5	94	30.000	164
Pol. Hasselt, 16 jan. 78 RGAR 9918 Alleen de ongeschiktheid tot en met 25 % geeft aanleiding tot een proportionele vergoeding à 200 fr. per dag. Voor de periodes à 10 % gedurende 62 dagen en à 7 % gedurende 107 dagen wordt de vergoeding forfaitair verhoogd van 27.175 fr. tot 27.500 fr.	? V	huisvrouw	6	91	27.175	200
Hof Gent 11, 18 jan. 78 <i>Onuitgegeven</i>	62 M	mecaniciën (zelfstandige)	30	412	100.000	160
Rb. Mechelen 1, 7 feb. 78 <i>Onuitgegeven</i>	23 M	gastar- beider	100	938	234.500	250
Hof Gent 3, 17 feb. 78 <i>Onuitgegeven</i>	52 M	politie- inspecteur	25	266	120.000	197
Hof Gent 8, 21 feb. 78 <i>Onuitgegeven</i>	23 M	textiel- arbeider	25	580	113.250	250 (zieken- huis) 165
Bevestiging van Corr. Kortrijk, 11 jan. 1977 ; zie supra.						
Corr. Hoei, 24 feb. 78 <i>Onuitgegeven</i>	33 M	arbeider	3	87	25.000	224
Hof Gent 4, 28 feb. 78 <i>Onuitgegeven</i>	23 M	arbeider	2	56	16.000	247
Rb. Antwerpen 4, 9 maart 78 <i>Onuitgegeven</i>	44 V	naaister (loontrek- kende)	8	135	48.500	200
Corr. Ieper 3, 16 maart 78 <i>Onuitgegeven</i>	29 V	gezins- helpster	5	153	30.000	179
Rb. Gent 11, 24 maart 78 <i>Onuitgegeven</i>	29 V	boekbind- ster	8	242	57.850	200
Corr. Ieper 4, 4 april 78 <i>Onuitgegeven</i>	22 M	metaalbe- werker	1	146	50.000	232
Corr. Kortrijk 4, 24 mei 78 <i>Onuitgegeven</i>	42 V	huisvrouw	2	63	13.042	175
Corr. Brugge 3, 29 mei 78 <i>Onuitgegeven</i>	42 V	verkoop- ster	30	501	118.600	200
Corr. Brugge 3, 21 juni 78 <i>Onuitgegeven</i>	21 M 16 V	monteerder ?	5 0	122 61	20.000 18.000	132 166
Corr. Leuven 6, 26 juni 78 <i>Onuitgegeven</i> Het ongeval gebeurde in 1973. De rechtbank vergoedt de morele schade «tegen de toenmalige 150 fr.».	jeugdig M	?	3	32	8.483	150
Corr. Oudenaarde, 29 juni 78 <i>Onuitgegeven</i>	64 V	helpster van zelfstandige	?	30	6.000	200
Corr. Dendermonde 10, 7 nov. 78 <i>Onuitgegeven</i>	43 M	vertegen- woordiger	70	945	165.375	175

32. MATERIELE SCHADE HUISVROUW

Uitspraak	Leeftijd	Buiten huisbe- roep	Samenstelling gezin	Duur TAO in dagen à 100 %	Vergoeding	Per dag à 100 %
Pol. Tongeren, 17 jan. 78 <i>Onuitgegeven</i>	± 40	-	?	31	9.300	300
Rb. Brussel 8, 4 okt. 77 <i>Onuitgegeven</i>	40	-	?	31	41.525 <i>vermengd</i>	500
Pol. Charleroi, 16 maart 77 <i>Omnia</i> 157	49	-	echtsg.	30	26.370	301
Corr. Antwerpen 12, 14 dec. 77 <i>Onuitgegeven</i>	64 66 70	- - -	alleen alleen alleen	21 31 15	8.450 11.260 7.670	200 200 200
Pol. Hasselt, 16 jan. 78 RGAR 9918 R.W., 77-78, 2598	?	-	?	91	79.125	750

33. VERLIES SCHOOLJAAR

Uitspraak	Leeftijd en geslacht	Studies	Vergoeding
Corr. Luik 12, 22 dec. 76 RGAR 9894 Verlies van twee schooljaren.	16 M	1e jaar A2	150.000
Corr. Luik 12, 9 feb. 77 <i>Omnia</i> 353	16 V	1e jaar normaalschool	100.000
Corr. Dinant, 8 nov. 77 RGAR 9940	? M	secundair	75.000

D. 40. DIVERSE RAMINGEN

Uitspraak	Leeftijd slachtof- fer en ge- slacht	Beroep	Samenstelling gezin	% B.I. of duur TAO à 100 %	Raming
Rb. Luik, 24 feb. 76 <i>J.L.</i> , 75-76, 235 Vergoeding toegekend aan verloofde wegens materiële en morele schade. Bovendien wordt nog 300.000 fr. materieel en moreel toegekend aan het natuurlijk kind, 7 maanden na het overlijden geboren.	22 M	?	-	overleden	200.000
Hof Antwerpen 6, 17 juni 76 R.W., 77-78, 2538 De morele schade van de in Marokko levende weduwe wordt begroot op 100.000 fr. ; dit betekent voor haar niet minder dan de gebruikelijke vergoeding van 150.000 fr. voor een Belgische weduwe in België. Voor het loonverlies wordt	30 M	gastarbeider	alleen	overleden	zie noot

slechts rekening gehouden met een tijdspanne van 5 jaar omdat het slachtoffer op gelijke lijn dient te worden gesteld met talrijke van zijn Marokkaanse landgenoten die enkele jaren in de rijke landen komen arbeiden tot zij de levensstandaard van hun gezin in het moederland voldoende verbeterd hebben. Bovendien werd een forfaitair kapitaal van 550.000 fr. toegekend, wat overeenstemt met een kapitaal berekend op een inkomen van iets minder dan 1/3 van het inkomen in België, voor de activiteit die het slachtoffer nog zou hebben kunnen uitoefenen gedurende 30 jaar na terugkeer in het moederland.

Rb. Antwerpen 4, 21 juni 78 <i>Onuitgegeven</i> Vaststelling van gemiddeld inkomen levenslang op grond van een inkomen van 51.480 fr. in 1973. Kapitalisatie op basis van 63.000 fr. na aftrek van de eigen onderhoudskosten, berekend op de gezamenlijke gezinsinkomsten.	29 V	werkvrouw	echtgenoot + 3 kind.	overleden	275.000
Hof Brussel 9, 28 juni 78 <i>Onuitgegeven</i> Forfaitaire vaststelling van gemiddeld netto belastbaar inkomen tot 60 jaar. Kapitalisatie op basis van 150.000 fr., na aftrek van fiscale lasten en van eigen onderhoudskosten berekend op de gezamenlijke gezinsinkomsten.	25 V	stagiaire advocaat- notaris	echtg.	overleden	500.000
Rb. Mechelen 1, 11 mei 76 <i>Onuitgegeven</i> Forfaitaire vergoeding voor hulp van derden.	40 M	?	?	100 %	900.000
Hof Gent 3, 17 feb. 78 <i>Onuitgegeven</i> Vergoeding toegekend wegens verlies van kans op bevordering.	52 M	politie- inspecteur	-	25 %	75.000
Hof Luik 4, 6 april 77 RGAR 9958 Het jaarinkomen wordt bij ontbreken van juiste gegevens, daar het slachtoffer slechts sinds 2 jaar als zelfstandige werkte, ex aequo et bono geraamd op 600.000 fr. bruto per jaar als basisinkomen voor een kapitalisatie wegens 85 % bestendige invaliditeit, die gelijkgesteld wordt met een economische invaliditeit van 100 %. Voor de tijdelijke arbeidsongeschiktheid van 2,5 jaar wordt een vergoeding van 1.000.000 fr. netto toegekend, dus 400.000 fr. netto per jaar.	28 M	zelfstandige schilder	?	85 %	zie noot
Rb. Brussel 7, 16 juni 77 B.A. 77, 399 Pathologische voorbeschiktheid zonder invloed op schade- loosstelling.	?	?	?	-	-
Mil. Gerechtshof, 24 april 75 RGAR 9852 De normaal reeds zeer minieme kansen van het slachtoffer om hoger officier te worden werden door de sequelen van het ongeval nog verminderd en lieten hem alleszins de kans om	? M	officier	-	-	25.000

een jaar vroeger benoemd te worden missen. Dit verlies van een kans wordt geraamd op 25.000 fr.

Corr. Brugge 6, 24 sep. 76 B.A., 77, 103	? M	verzeke- ringsmake- laar	-	88 d.	60.000
--	-----	--------------------------------	---	-------	--------

Vergoeding toegekend voor de materiële schade gedurende de tijdelijke werkongeschiktheid à 100 % waarvan geen inkomstenverlies bewezen kon worden. Uit een voorgelegd aanslagbiljet bleek dat de jaarinkomsten 376.366 fr. bedroegen. De vergoeding van 20.000 fr. per maand stemt overeen met een gemiddeld inkomen van een volwaardige bediende.

Pol. Luik, 3 jan. 77 RGAR 9879	23 V	luchtver- keercontro- leur	alleen	66 d.	15.000
-----------------------------------	------	----------------------------------	--------	-------	--------

Geen materiële schade gedurende 100 % tijdelijke arbeidsongeschiktheid aangezien het loon doorbetaald werd. Vergoeding van 15.000 fr. voor 22 dagen à 66 % en 44 dagen à 50 %, omdat het slachtoffer een bijkomende inspanning leverde om haar gewone arbeid uit te voeren.

Corr. Kortrijk, 11 jan. 77 R.W., 78-79, 520 Hof Gent 8, 21 feb. 78	23 M	textiel- arbeider	-	7	20.000
---	------	----------------------	---	---	--------

Onuitgegeven.
Vergoeding toegekend wegens materiële schade gedurende 6 maanden tijdelijke arbeidsongeschiktheid à 30 % gedurende welke het slachtoffer à 100 % had gewerkt. De schade wordt niet begroot op een overeenstemmend deel van het loon (in welk geval de vergoeding ongeveer 45.000 fr. zou bedragen) maar op basis van billijkheid.

Rb. Antwerpen 4, 9 maart 78 <i>Onuitgegeven</i>	44 V	naaister (loontrek- kende)	-	8 %	zie noot
---	------	----------------------------------	---	-----	----------

Geen materiële schadevergoeding voor de periodes à 25 en 15 % tijdelijke arbeidsongeschiktheid gedurende welke het slachtoffer normaal werkte.

RECHTSPRAAK

HOF VAN CASSATIE

1e KAMER — 26 OKTOBER 1978

Eerste voorzitter : de h. Wauters
Raadsheer-rapporteur : de h. Versée
Procureur-generaal : de h. Dumon
Advocaat : mr. Bayart

Hoven en rechtbanken—Gerechtelijke ambten—Tucht-procedure—Cassatieberoep—Termijn—Berekeningswijze—Betekening.

Luidens art. 1 van het K.B. nr. 261 van 24 maart 1936 betreffende de termijnen van voorziening in tuchtzaken wordt de termijn van drie maanden vastgesteld bij artikel 1 van de wet van 25 februari 1925 betreffende de rechtspleging in cassatie in burgerlijke zaken, in tuchtzaken op vijftien dagen teruggebracht.

De wetgever diende de verwijzing naar de wet van 25 februari 1925 in het K.B. van 24 maart 1936, dat niet werd opgeheven, niet uitdrukkelijk te vervangen door een verwijzing naar artikel 1073 Ger. W., nu deze laatste wettekst een termijn van drie maanden vaststelt «behoudens wanneer de wet een kortere termijn bepaalt».

Het moet als een algemeen rechtsbeginsel, zoals bedoeld in art. 2 Ger. W., beschouwd worden dat in tuchtzaken ten opzichte van magistraten, inzonderheid wanneer het om een ten laste van een magistraat uitgesproken tuchtmaatregel gaat, een betekening met de discretie eigen aan de tuchtzaken moet geschieden zodat de betekening door een gerechtsdeurwaarder moet vermeden worden.

G. t/ Eerste voorzitter van
het Hof van Beroep te Brussel
en procureur-generaal bij het
Hof van Beroep te Brussel

Gelet op de bestreden beslissingen, namelijk 1° het arrest op 16 mei 1978 door het Hof van Beroep te Brussel in algemene vergadering geweest, 2° de beschikking op 21 juni 1978 door de heer Eerste Voorzitter van het Hof van Beroep te Brussel geweest ;

Over het middel van niet-ontvankelijkheid door het openbaar ministerie ambtshalve opgeworpen, overeenkomstig artikel 1097 van het Gerechtelijk Wetboek ter kennis gebracht, en afgeleid uit de tardiviteit van de voorziening :

Overwegende dat uit de regelmatig aan het Hof overgelegde processtukken blijkt dat het arrest van 16 mei 1978, dat op tegenspraak werd gewezen, op verzoek van de hoofdgriffier van het Hof van Beroep te Brussel op 17 mei 1978 aan de in België gelegen woonplaats van eiser werd betekend, en dat, op verzoek van de Eerste Voorzitter van het Hof van Beroep te Brussel, door de waarnemende voorzitter van de Rechtbank van Koophandel te Brussel op 21 juni 1978 aan eiser kennis werd gegeven en een kopie werd overhandigd van de op zelfde dag op tegenspraak gewezen bestreden beschikking ;

Overwegende dat de beide bestreden beslissingen werden gewezen in een tuchtzaak ;

Overwegende dat luidens artikel één van het koninklijk besluit nr. 261 van 24 maart 1936 betreffende de termijnen van voorziening in tuchtzaken, de termijn van drie maanden vastgesteld bij artikel één van de wet van 25 februari 1925 betreffende de rechtspleging in cassatie in burgerlijke zaken, in tuchtzaken op vijftien dagen wordt teruggebracht ;

Overwegende dat het feit dat het eerst bedoeld artikel verwijst naar de wet van 25 februari 1925, die toen de cassatietermijn in burgerlijke zaken bepaalde, noch de omstandigheid dat deze wet intussen werd opgeheven en de cassatietermijn in burgerlijke zaken thans wordt bepaald door artikel 1073 van het Gerechtelijk Wetboek, tot gevolg hebben dat het koninklijk besluit van 24 maart 1936 zonder voorwerp zou zijn geworden, zoals eiser beweert ;

Overwegende immers dat het koninklijk besluit van 24 maart 1936, zoals uit de tekst en het verslag aan de Koning blijkt, tot gevolg had de termijn om zich in tuchtzaken in cassatie te voorzien, vast te stellen op vijftien dagen ;

Overwegende dat de wetgever de verwijzing naar de wet van 25 februari 1925 in het koninklijk besluit van 24 maart 1936, dat niet werd opgeheven, niet uitdrukkelijk diende te vervangen door een verwijzing naar artikel 1073 van het Gerechtelijk Wetboek, nu deze laatste wettekst een termijn van drie maanden vaststelt «behoudens wanneer de wet een kortere termijn bepaalt» ; dat het koninklijk besluit nr. 261 van 24 maart 1936 een dergelijk geval uitmaakt ;

Overwegende dat het evenmin van belang is dat de wet van 25 februari 1925 een «vrije» termijn bepaalde, nu het ko-

ninklijk besluit nr. 261 van 24 maart 1936 zelf van geen «vrije termijn» gewaagt ;

Overwegende dat eiser ook aanvoert dat met betrekking tot de bestreden beschikking van 21 juni 1978, de cassatietermijn nog niet is ingegaan omdat de beschikking hem niet bij deurwaardersexploot werd betekend ;

Overwegende dat de cassatietermijn volgens artikel 1073 van het Gerechtelijk Wetboek gerekend wordt van de dag waarop de bestreden beslissing is betekend, dit is, volgens artikel 32 van hetzelfde wetboek, van de dag waarop een afschrift van de akte werd afgegeven bij deurwaarders-exploot ;

Overwegende nochtans dat het als een algemeen rechtsbeginsel, zoals bedoeld in artikel 2 van het Gerechtelijk Wetboek, moet worden beschouwd dat in tuchtzaken ten opzichte van magistraten, inzonderheid wanneer het om een ten laste van een magistraat uitgesproken tuchtmaatregel gaat, een betekening met de discretie eigen aan de tuchtzaken moet geschieden zodat de betekening door een gerechtsdeurwaarder moet vermeden worden ;

Dat derhalve de betekening, aan eiser persoonlijk, door de waarnemende voorzitter van de rechtbank van koophandel, van de bestreden beschikking van 21 juni 1978, de cassatietermijn op geldige wijze heeft doen lopen ; dat dezelfde discrete maatregel niet geboden was met betrekking tot de betekening van het bestreden arrest van 16 mei 1978, dat, hoewel gewezen op een incident van de disciplinaire procedure, geen uitspraak doet over een disciplinaire sanctie ;

Overwegende dat, nu het verzoekschrift tot cassatie pas op 16 augustus 1978 ter griffie van het Hof werd neergelegd, de voorziening dus laattijdig is en deswege niet toelaatbaar ;

Om die redenen,

Verwerpt de voorziening ;

Veroordeelt eiser in de kosten.

HOF VAN CASSATIE

3e KAMER — 26 FEBRUARI 1979

Voorzitter : de h. Gerniers

Raadsheer-rapporteur : de h. Châtel

Advocaat-generaal : de h. Lenaerts

Advocaat : mr. De Bruyn

1. Vonnissen en arresten—Motiveringsplicht—Vormvoorschrift — 2. Sociale zekerheid werknemers — Bijdragen—Grondslag van berekening—Eindejaarspremies—Toekenning van geldsommen uit genegenheid of waardering.

1. De motiveringsverplichting voorgeschreven door art. 97 Grondwet is een vormvoorschrift dat niet miskend wordt wanneer een motief van de rechter in rechte verkeerd is.

2. Eindejaarspremies en gelijksoortige of vergelijkbare voordelen komen in aanmerking voor de berekening van de sociale-zekerheidsbijdragen.

Wanneer het bestreden arrest evenwel, zonder desaan- gaande aangevochten te worden, vaststelt dat de werkgever einde van een bepaald jaar, naar eigen goeddunken en zonder vooraf gestelde voorwaarden, bepaalde geldsommen heeft

toegekend aan sommige zijner werknemers «die hem sympathiek voorkomen», volgt uit die vaststelling dat de betaalde sommen geen eindejaarspremies zijn die worden toegekend wegens ter uitvoering van de arbeidsovereenkomst verrichte arbeid, maar voordelen die werden toegekend wegens de persoonlijke genegenheid of waardering van de werkgever.

R.M.Z. t/ P.V.B.A. L.

Gelet op het bestreden arrest, op 19 januari 1977 door het Arbeidshof te Antwerpen gewezen ;

Over het middel afgeleid uit de schending van de artikelen 2 van de wet van 12 april 1965 betreffende de bescherming van het loon der werknemers, 14, §§ 1 en 2, van de wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders, 3 van de wet van 10 maart 1900 op de arbeidsovereenkomst, gewijzigd bij artikel 62 van de wet van 5 december 1968, 5 van de bij het koninklijk besluit van 20 juli 1955 gecoördineerde wetten betreffende het bediendencontract, gewijzigd bij artikel 62 van de wet van 5 december 1968, 893, 894, 901, 902, 1107, 1134, 1135, 1156 van het Burgerlijk Wetboek, 1, 2 van titel I van boek I van het Wetboek van Koophandel, gewijzigd bij de artikelen 1 en 2 van de wet van 3 juli 1956, 1 van titel IX van boek I van hetzelfde wetboek en 97 van de Grondwet,

doordat, hoewel het arrest vaststelt dat het uit een door eiser ingesteld administratief onderzoek en uit het feitenrelaas blijkt dat de kwestieuze premies werden uitbetaald zowel aan het arbeiderspersoneel als aan de bedienden vanaf 1973, dat er in het jaar 1974 geen premie werd uitgekeerd wegens de minder gunstige economische toestand, dat de zaakvoerder over de toekenning besliste per individueel geval op subjectieve gronden, dat volgens vijf werklieden één bediende geen premie ontving, hoewel hij in dienst was op het moment van de toekenning, dat er einde 1973 aan een gedeelte van de arbeiders en aan een gedeelte van de bedienden bedragen gaande van 1.060 fr. tot 5.000 fr. voor arbeiders en 10.000 fr. voor bedienden werden uitbetaald en dat deze betalingen niet vooraf afhankelijk waren gesteld van door de werkgever gestelde voorwaarden, maar werden toegekend aan bepaalde werknemers, die de zaakvoerder «sympathiek voorkomen ten einde deze gegadigden toe te laten om bepaalde uitgaven ter gelegenheid van het nieuwe jaar te laten dekken», dit zelfde arrest eisers vordering, die ertoe strekte verweerster te doen veroordelen tot betaling van sociale-zekerheidsbijdragen, bijdrageopslagen en verwijlinteressen op de door verweerster in het jaar 1973 aan de leden van haar personeel uitbetaalde eindejaarspremies, ongegrond verklaart op grond : dat voordelen toegekend aan een werknemer, zelfs wanneer de beweegredenen te vinden zijn in zijn werk, vrijgevigheiden kunnen uitmaken die dus van sociale-zekerheidsbijdragen zijn vrijgesteld indien deze een facultatief karakter hebben ; dat er geen recht ten voordele van de werknemers is ontstaan, daar partijen akkoord zijn dat geen arbeidsovereenkomst, noch een gebruik, noch een lange praktijk in de onderneming eraan ten grondslag ligt ; dat eiser de uitbetaling van een som, om welke reden ook, ten onrechte vereenzelvigt met een overeenkomst tot uitbetaling van een loon ; dat ten deze geen eenzijdige verbintenis bestaat ; dat uit het feitenrelaas enkel kan worden afgeleid dat er aan de werknemers die aan de werkgever sympathiek voorkwamen, premies werden uitbetaald ; dat tegen deze

voorstelling van feiten waardoor een verband met dergelijke subjectieve normen wordt voorgehouden, eiser het tegenbevijs niet levert en dat de gewichtige, bepaalde en met elkaar overeenstemmende vermoedens hier ontbreken die dienen te bestaan om het bewijs te leveren van het gegeven dat het in feite om bewimpeld loon gaat,

terwijl, enerzijds, nu «loon» de tegenprestatie is voor arbeid die ter uitvoering van een arbeidsovereenkomst wordt verricht, (...) het arrest aldus de aangevochten beslissing grondt op motieven die in rechte onjuist zijn en die haar derhalve niet wettelijk kunnen verantwoorden (schending van artikel 97 van de Grondwet en van alle hiervoor vermelde wetsbepalingen) :

Overwegende dat de motiveringsverplichting, voorgeschreven bij artikel 97 van de Grondwet, een vormvoorschrift is ; dat ze derhalve niet wordt miskend, wanneer een motief van de rechter in rechte verkeerd zou zijn ; dat het middel, in zoverre het de miskening van artikel 97 van de Grondwet aanvoert, niet kan worden aangenomen ;

Overwegende dat loon de tegenprestatie is van arbeid die ter uitvoering van een arbeidsovereenkomst wordt verricht ; dat het recht op deze tegenprestatie op zichzelf niet kenmerkend is voor het begrip loon maar slechts het noodzakelijk gevolg van het verrichten van arbeid krachtens de arbeidsovereenkomst ; dat het onverenigbaar is met het wezen van de arbeidsovereenkomst en met het begrip loon te bedingen dat geen recht op loon bestaat, in zoverre het gaat om voordelen die worden toegekend als tegenprestatie voor ter uitvoering van een arbeidsovereenkomst verrichte arbeid ;

Overwegende dat, luidens artikel 2 van de wet van 12 april 1965, onder loon wordt verstaan het loon in geld en de in geld waardeerbare voordelen «waarop de werknemer ingevolge zijn dienstbetrekking recht heeft ten laste van de werkgever» ; dat deze bewoordingen de hoger gegeven definitie van loon, met name tegenprestatie van een krachtens de arbeidsovereenkomst verrichte arbeid, niet aantasten ; dat voormelde wetsbepaling tevens het begrip uitbreidt, enerzijds tot de voordelen toegekend aan degenen die, zoals leerlingen en stagiairs, anders dan krachtens een arbeidsovereenkomst, arbeid in ondergeschiktheid verrichten en luidens artikel 1 van de wet met werknemers worden gelijkgesteld, en anderzijds tot alle voordelen in geld of in geld waardeerbaar, waarop ingevolge de dienstbetrekking ten laste van de werkgever aanspraak bestaat, hoewel zij, zoals opzeggings- en arbeidsongeschiktheidsvergoedingen, niet worden toegekend als tegenprestatie voor verrichte arbeid ; dat, weliswaar, de wetgever ook de bedoeling heeft gehad giften door de werkgever, ook al is die een handelaar of een handelsvennootschap, aan de werknemer toegekend uit het begrip loon te weren ; dat uit wat voorafgaat echter volgt dat zulks slechts geldt wanneer het voordeel geen tegenprestatie voor krachtens een arbeidsovereenkomst verrichte arbeid is, maar onder meer wordt toegekend bij gelegenheid van de beëindiging van de arbeidsovereenkomst, naar aanleiding van een arbeidsonderbreking of wegens bijzondere omstandigheden als daar zijn de persoonlijke genegenheid of waardering van de werkgever of een of andere gebeurtenis in het persoonlijke leven of dat van de familie van de werknemer ;

Overwegende dat eindejaarspremies, die aan de werknemers worden toegekend wegens ter uitvoering van hun arbeidsovereenkomst verrichte arbeid, evenals gelijksoortige of daarmee vergelijkbare voordelen, zoals kerstgratificaties, een dertiende maand of produktiviteitspremies, derhalve loon

zijn in de zin van artikel 2 van de wet van 12 april 1965 en, overeenkomstig artikel 14 van de wet van 27 juni 1969, in aanmerking komen voor de berekening van de sociale-zekerheidsbijdragen ; dat deze voordelen niet kunnen worden beschouwd als een gift of een andere liberaliteit ;

Overwegende dat, opdat eindejaarspremies en soortgelijke voordelen onder het begrip loon vallen, niet vereist is dat de toekenning ervan door de partijen bedongen is of dat de werkgever daartoe een eenzijdige verbintenis heeft aangegaan of verplicht is ingevolge een wet, een collectieve arbeids-overeenkomst of een gebruik ;

Overwegende dat het arrest weliswaar de beslissing dat de door verweerster betaalde eindejaarspremies niet als loon kunnen worden beschouwd, laat steunen op het verkeerde motief dat de werknemers erop geen recht konden doen gelden, omdat de betaling ervan niet het gevolg was van een individuele of collectieve arbeidsovereenkomst, een gebruik, een lange praktijk in de onderneming of een eenzijdige verbintenis ;

Overwegende echter dat het arrest, zonder desaangaande te worden aangevochten, vaststelt dat de werkgever einde 1973 naar eigen goeddunken en zonder vooraf gestelde voorwaarden de in het middel opgegeven geldsommen heeft toegekend aan sommigen zijner werknemers «die hem sympathiek voorkomen» ;

Dat uit deze vaststelling volgt dat de betaalde sommen geen eindejaarspremies zijn, die worden toegekend wegens ter uitvoering van de arbeidsovereenkomst verrichte arbeid, maar voordelen die werden toegekend wegens de persoonlijke genegenheid of waardering van de werkgever ; dat deze vaststelling dan ook volstaat om de beslissing wettig te verantwoorden ;

Dat het middel niet kan worden aangenomen ;

Om die redenen,

Verwerpt de voorziening.

NOOT—Zie het principieel cassatiearrest van 20 april 1977 met de conclusie van de advocaat-generaal Lenaerts, R.W., 1977-78, 1871, met noot.

HOF VAN CASSATIE

1e KAMER — 21 MAART 1979

Eerste voorzitter : de h. Wauters

Raadsheer-rapporteur : de h. Janssens

Advocaat-generaal : de h. Colard

Advocaten : mrs. Bayart en Claeys Bouàaert

1. Onrechtmatige daad — Aansprakelijkheid — Zaken — Gebrek onbekend—2. Zeerecht—Beperking van aansprakelijkheid—Schade veroorzaakt door een gebrek van de zaak.

1. De aansprakelijkheid van de bewaarder blijft bestaan zelfs wanneer hij het gebrek van de zaak niet kende of niet kon kennen.

2. Art. 46, § II, van de zee- en binnenvaartwet bepaalt niet dat de eigenaar van een zeeschip zijn aansprakelijkheid

kan beperken tot het beloop van de waarde van het schip, van de vracht en van het toebehoren van het schip, indien de schade veroorzaakt werd door een gebrek van de zaak waarvan hij de bewaring heeft.

N.V. E. t/ N.V. Rederij V.
en mr. Van den Heuvel q.q.

Gelet op het bestreden arrest, op 18 mei 1977 door het Hof van Beroep te Antwerpen gewezen ;

Over het *middel* afgeleid uit de schending van de artikelen 97 van de Grondwet, 1384, meer bepaald eerste lid, van het Burgerlijk Wetboek, 23 tot 28 van het Gerechtelijk Wetboek en 46, § II, van boek II van het Wetboek van Koophandel,

doordat, na te hebben geconstateerd dat verweerster, bij arrest van het Hof van Beroep te Gent van 6 februari 1975, werd veroordeeld om aan eiseres te betalen de som van 2.764.500 fr., zijnde een derde van de schade die eiseres had geleden ten gevolge van het feit dat een explosieve stoomontwikkeling in haar pitchtank werd veroorzaakt door water dat in haar landlosleiding werd gepompt door het tankschip Apollo toebehorende aan verweerster, dat in gezegd arrest werd vastgesteld dat verweerster bij onachtzaamheid water in de landlosleiding had gepompt, «minstens» dat dit water daarin terecht kwam ten gevolge van een gebrek, met name een lek, in de verwarmingsspiralen van het tankschip, en dat verweerster een rekest had ingediend tot regeling per abandon bij de Voorzitter van de Rechtbank van Koophandel te Antwerpen, die bij bevelschrift van 28 april 1975 verweerder als vereffenaar van het abandon aanstelde, het arrest beslist dat verweerster gerechtigd is de beperking van de scheepsaansprakelijkheid in te roepen overeenkomstig artikel 46, § II, van de zee- en binnenvaartwet, en het verzet van eiseres tegen voormeld bevelschrift van 28 april 1975 ongegrond verklaart, zulks op grond dat, gelet op de gegevens van de zaak, verweerster, die eigenares is van het schip doch geen kapitein is, geacht moet worden aan al haar verplichtingen te hebben voldaan en geen fout te hebben begaan, daar een lek in een van de verwarmingsspiralen, ontstaan buiten weten van verweerster, wegens de aard zelf van dit defect, het niet mogelijk maakt te besluiten dat verweerster te kort gekomen zou zijn aan haar verplichting het schip in goede zeevaardigheidsstaat te houden,

terwijl, nu het arrest van het Hof van Beroep te Gent van 6 februari 1975 had beslist dat de schade van eiseres een harer oorzaken vond minstens in het gebrek van de verwarmingsspiralen van het tankschip van verweerster, deze laatste voor die schade aansprakelijk was luidens artikel 1384, meer bepaald eerste lid, van het Burgerlijk Wetboek, welke aansprakelijkheid niet wordt beperkt door de bepalingen van artikel 46, § II, van boek II van het Wetboek van Koophandel, waaruit volgt dat het bestreden arrest deze wettelijke bepalingen schendt alsook het gezag en de kracht van gewijsde welke door de artikelen 23 tot 28 van het Gerechtelijk Wetboek worden gehecht aan voormeld arrest van het Hof van Beroep te Gent,

en terwijl minstens noch voormelde beschouwing noch enige andere beschouwing van het bestreden arrest een antwoord inhouden op de stelling van eiseres, die in haar conclusie voor het Hof van Beroep te Antwerpen genomen deed gelden dat uit voormeld arrest van het Hof van Beroep te Gent bleek dat haar schade onder andere te wijten was aan een gebrek van het schip van verweerster, waarvoor de

scheepseigenaar aansprakelijk is, welk gemis van antwoord gelijkstaat met een gemis van de door artikel 97 van de Grondwet vereiste motivering :

Overwegende dat het Hof van Beroep te Gent in zijn arrest van 6 februari 1975 verweerster aansprakelijk stelt ; dat gezegd hof twee gronden van aansprakelijkheid aangeeft, enerzijds, onachtzaamheid en, anderzijds, «minstens» het terecht komen van water in de landlosleiding «ten gevolge van een gebrek in de verwarmingsspiralen van het tankschip» van verweerster ;

Dat het gebruik van het woord «minstens» hier beduidt dat het Hof van Beroep te Gent, in alle geval, het gebrek van de zaak als grond van de aansprakelijkheid van verweerster aanneemt, al sluit het arrest niet uit dat daarenboven onachtzaamheid bij het pompen in aanmerking kan komen ;

Overwegende dat uit wat voorafgaat blijkt dat het Hof van Beroep te Gent artikel 1384, eerste lid, van het Burgerlijk Wetboek heeft toegepast ;

Overwegende dat de aansprakelijkheid van de bewaarder blijft bestaan zelfs wanneer hij het gebrek van de zaak niet kende of niet kennen kon ;

Overwegende dat artikel 46, § II, voornoemd niet bepaalt dat de eigenaar van een zeeschip zijn aansprakelijkheid kan beperken tot het beloop van de waarde van het schip, van de vracht en van het toebehoren van het schip, indien de schade veroorzaakt werd door een gebrek van de zaak waarvan hij de bewaring heeft ;

Overwegende dat, nu verweerster aansprakelijk is bij toepassing van artikel 1384, eerste lid, het arrest niet wettelijk kon beslissen dat verweerster haar aansprakelijkheid mag beperken om de reden dat ze het gebrek niet kende, dat ze geen persoonlijke fout zou hebben begaan en de defecten niet het gevolg zijn van een verwaarlozing strijdig met de goede zeevaardigheidsstaat ;

Dat het middel gegrond is ;

(Volgt vernietiging met verwijzing naar het Hof van Beroep te Brussel.)

NOOT—In het *Staatsblad* van 29 januari 1976 verscheen de wet van 18 juli 1973 houdende goedkeuring o.m. van het Internationaal Verdrag nopens de beperking van de aansprakelijkheid van eigenaren van zeeschepen, opgemaakt te Brussel op 10 oktober 1957. Art. 3, § 3, van het verdrag bepaalt dat het recht om zijn aansprakelijkheid in de gevallen bedoeld in § 1 te beperken de scheepseigenaar ook toekomt in gevallen waarin zijn aansprakelijkheid, ook zonder bewijs van zijn schuld of van schuld van de personen voor wie hij aansprakelijk is, voortvloeit uit zijn eigendom of bezit van het schip of uit het feit dat dit onder zijn bewaking of toezicht is.

Bij de ondertekening van het verdrag behield de Belgische Regering zich het recht voor o.m. om aan het verdrag gevolg te geven, hetzij door het kracht van wet te geven, hetzij door de bepalingen van het verdrag in de nationale wetgeving op te nemen, in een vorm passend bij die wetgeving. Dat voorbehoud werd ingetrokken bij de nederlegging van de akte van bekrachtiging.

Op 21 november 1972 diende de Regering een ontwerp van wet in tot wijziging van boek II van het Wetboek van Koophandel ten aanzien van de beperking van de aansprakelijkheid van eigenaars van zeeschepen en binnenvaartuigen (*Parl. Besch., Kamer, 1972-73, nr. 448/1*).

De memorie van toelichting (p. 1) zegt : «Alvorens de bepalingen van het onderhavige wetsontwerp welke de beginselen van voornoemd Verdrag in onze nationale wetgeving overhevelen, nader te ontleden past het het bijzonder sociaal karakter van de beoogde wet te belichten» (cursivering toegevoegd).

Volgens het ontwerp wordt in art. 47, § 3, van de zee- en binnenvaartwet een bepaling opgenomen die grotendeels gelijklopend

is met die van art. 1, § 3, van het verdrag (op te merken is dat het woord «bewaking» vervangen wordt door «hoede»).

Het ontwerp werd op 8 maart 1978 in de Kamer goedgekeurd en aan de Senaat overgezonden (*Parl. Besch., Senaat, 1977-78, nr. 340/1*). In het rapport van volksvertegenwoordiger Suykerbuyk wordt gezegd dat, hoewel het volgens een bepaalde rechtstheorie voldoende is zich te beperken tot de goedkeuring van het verdrag, mits gezorgd wordt dat uit de interne wetgeving die bepalingen geschrapt worden die in strijd zouden zijn met de bepalingen van het verdrag, de Regering het in de huidige stand van de nationale maritieme wetgeving meer gepast geacht heeft het traditionele procédé te volgen dat erin bestaat de nationale wetgeving inzake de beperking van de aansprakelijkheid aan te passen aan de inhoud van het verdrag (*Parl. Besch., Kamer, 1977-78, nr. 185/3, p. 3*).

In de onlangs gepubliceerde nummerlijst van de *Parlementaire Bescheiden* van de Senaat (zaakregister en indieners) wordt onder nr. 340 van 1977-78 alleen het door de Kamer overgezonden ontwerp vermeld.

Uit het voorgaande kan worden afgeleid dat internrechtelijk nog steeds art. 46 in zijn huidige redactie moet worden toegepast.

Vgl. Cass., 13 januari 1976, R.W., 1976-77, 1695 : de schipper die noch eigenaar noch medeëigenaar van het schip is en die door zijn schuld een aanvaring heeft veroorzaakt, is verplicht de schade volledig te vergoeden, zelfs indien voor de eigenaar van het schip de vergoedingsverplichting tot de waarde van het schip beperkt is. Ook op dit punt is de tekst van het verdrag anders dan die van de vigerende wet.

C.

HOF VAN BEROEP TE ANTWERPEN

K.I. — 10 JANUARI 1978

Voorzitter : de h. Paternoster

Raadsheren : mevr. de Man en de h. Claessens

Substituut-procureur-generaal : de h. Vandeplas

Burgerlijke partij—Beschikking van de raadkamer—Termijn van verzet—Betekening aan politiecommissariaat.

Wanneer de gerechtsdeurwaarder vaststelt dat de betekening van de beschikking van de raadkamer niet kan geschieden overeenkomstig de bepalingen van de artt. 33, 34 of 35 Ger. W., bestaat de betekening in de afgifte van een afschrift van het exploit op het politiecommissariaat. De voorschriften van het Gerechtelijk Wetboek zijn luidens art. 2 Ger. W. ook van toepassing in strafzaken en de betekening door afgifte van een afschrift van het exploit op het commissariaat dient te worden beschouwd als een regelmatige betekening.

De termijn van vierentwintig uren voor het verzet tegen de beschikking van de raadkamer begint derhalve te lopen vanaf de afgifte van het afschrift van de gerechtsdeurwaardersakte op het politiecommissariaat.

N.V. C. t/ L.

Overwegende dat het verzet van de burgerlijke partij tegen een beschikking van de raadkamer luidens art. 135 van het Wetboek van Strafvordering binnen een termijn van vierentwintig uren moet worden gedaan en deze termijn te rekenen is van de dag waarop die beschikking is betekend aan de woonplaats door de burgerlijke partij gekozen in de plaats waar de rechtbank haar zetel heeft ;

Overwegende dat de burgerlijke partij, in de akte van stelling als burgerlijke partij haar maatschappelijke zetel

heeft aangeduid te Mechelen (...) en geen andere keuze van woonplaats heeft gedaan ;

Overwegende dat de betekening door de gerechtsdeurwaarder op 27 juli 1977 op de maatschappelijke zetel van de burgerlijke partij te Mechelen dan ook overeenkomstig de wettelijke voorschriften geschiedde ;

Overwegende dat de gerechtsdeurwaarder heeft vastgesteld dat de betekening van de beschikking van de raadkamer te Mechelen niet kon geschieden overeenkomstig de bepalingen van de artt. 33, 34, of 35 van het Gerechtelijk Wetboek en dat in een dergelijk geval de betekening bestaat in de afgifte van een afschrift van het exploit op het politiecommissariaat, zoals ten deze werd gedaan ;

Overwegende dat de voorschriften van het Gerechtelijk Wetboek, luidens art. 2, ook van toepassing zijn in strafzaken en de betekening derhalve als regelmatig moet worden beschouwd als gedaan op 27 juli 1977 door afgifte van een afschrift van het exploit op het politiecommissariaat te Mechelen ;

Overwegende dat de termijn van vierentwintig uren derhalve begint te lopen vanaf 27 juli 1977 en het verzet gedaan op 29 juli 1977 door de burgerlijke partij als laattijdig dient te worden beschouwd ;

(...)

NOOT—De termijn van verzet tegen een beschikking van de raadkamer.

1. De termijn van vierentwintig uren die aan de burgerlijke partij gegund wordt om verzet aan te tekenen tegen de buitenvervolginstelling is veel te kort. De benadeelde heeft niet eens de tijd om behoorlijk overleg te plegen met zijn raadsman of om de juridische aspecten van zijn verdediging te onderzoeken.

2. Wanneer bovendien de betekening van de beschikking van de raadkamer overeenkomstig artikel 37 van het Gerechtelijk Wetboek door afgifte van een afschrift van het exploit op het politiecommissariaat of, waar geen commissaris van politie is, aan de burgemeester, aan een schepen of aan een ambtenaar die daartoe opdracht heeft, geschiedt, dan staan de rechten van de burgerlijke partij helemaal op de helling.

3. Bij ontstentenis van enige specifieke wettelijke tekst betreffende het verzet tegen de buitenvervolginstelling, wordt aan artikel 135 van het Wetboek van Strafvordering een algemene draagwijdte toegekend (Cl. BOURGUIGNON, *Jurisprudence des codes criminels*, I, p. 293 ; Ph. MERLIN, *Répertoire de jurisprudence*, Tw. *Opposition à une ordonnance*).

Artikel 135 Sv. heeft echter betrekking op het verzet tegen de invrijheidstelling van de verdachten en de korte termijn voor het verzet tegen de vrijlating is in zulk een geval volkomen verantwoord (Rapport van Treilhard, zitting van 7 november 1808, *Motifs du Livre I, Chapitre I à VIII du Code d'instruction criminelle*, p. 23).

4. Er schijnen geen principiële bezwaren te bestaan tegen een verlenging van de termijn van verzet. De gewone termijn van verzet of hoger beroep — tien dagen — kan worden uitgebreid tot het verzet tegen de buitenvervolginstelling door de raadkamer. Een kleine aanvulling van artikel 135 van het Wetboek van Strafvordering kan heel wat onrecht voorkomen.

Meermaals werd de aandacht gevestigd op de rechten van het slachtoffer, de verlenging van de termijn van verzet is een geschikte gelegenheid om deze bekommernis concrete vorm te geven en in een aangepaste wettelijke tekst om te zetten.

der markten in de sector rundvlees — Vrijwaringsmaatregelen — prejudiciële zaak.

De Italiaanse Corte di Cassazione heeft het Hof in 1978 een aantal vragen voorgelegd betreffende de uitlegging van een reeks artikelen van verschillende verordeningen en beschikkingen van de Raad en de Commissie inzake de gemeenschappelijke ordening der markten in de sector rundvlees en inzake de afschaffing van Italiaanse vrijwaringsmaatregelen voor runderen en kalveren.

Uit de stukken blijkt dat de hoofdzaak dateert van 1966. Ten deze zij volstaan met de uitspraak van het Hof, luidende als volgt :

1. Beschikking nr. 66/474 van de Commissie van 28 juli 1966, houdende verplichting voor de Italiaanse Republiek om vrijwaringsmaatregelen die genomen zijn voor runderen en voor kalveren op te heffen, is van kracht geworden onafhankelijk van beschikking nr. 66/455 van de Raad van diezelfde datum, waarbij de Italiaanse Republiek werd gemachtigd in de sector rundvlees de heffingen van toepassing op de invoer van bepaalde producten uit derde landen te verhogen.

2. Na beschikking nr. 66/474 van de Commissie was de Italiaanse Republiek niet meer gerechtigd aan een handelaar, wegens een invoer na het van kracht worden van die beschikking, de als vrijwaringsmaatregelen bedoelde nationale bepalingen, welke opheffing door de Commissie was verlangd, tegen te werpen, ook al zijn deze bepalingen intern eerst opgeheven na het van kracht worden van de beschikking van de Commissie.

3. Overeenkomstig artikel 191, tweede alinea, EEG-Verdrag is beschikking nr. 66/474 van de Commissie van kracht geworden op het tijdstip waarop zij ter kennis van de Italiaanse Republiek is gebracht, dat wil zeggen op 28 juli 1966.

MEDEDELING

Opeenvolgende arbeidsovereenkomsten voor een bepaald werk

Tegen het vonnis van de Arbeidsrechtbank te Antwerpen van 3 oktober 1978 (R.W., 1978-79, 1851) betreffende de airhostess die aangeworven werd met opeenvolgende overeenkomsten voor een bepaald werk, is hoger beroep ingesteld.

Raadslieden bij het politieverhoor in Nederland

In een zo pas verschenen rapport heeft de Commissie partiële herziening strafvordering voorgesteld een aanvulling aan te brengen in het Wetboek van Strafvordering, waarbij de raadsman in beginsel bevoegd wordt verklaard het verhoor van de verdachte bij te wonen.

De bestaande bepalingen

De minister van Justitie had de commissie gevraagd om advies over de uitlegging, die aan het Wetboek van Strafvordering behoort te worden gegeven over de toelating van raadslieden tot de politieverhooren. Deze vraag komt neer op : hoever gaat in die gevallen het recht van de verdachte op bijstand door een raadsman ?

De commissie heeft geconstateerd dat het Wetboek van Strafvordering geen uitdrukkelijke regeling bevat van de bevoegdheden van de raadsman bij het politieverhoor. De uitleggingen in de rechtskundige literatuur vertonen onderlinge verschillen.

De commissie heeft gemeend aan de bestaande uiteenlopende meningen nog niet weer een nieuwe te moeten toevoegen. Zij vindt dat de wetgever een duidelijk standpunt moet innemen, omdat aan de bestaande uitleggingen principiële verschillen van inzicht over de fundamentele beginselen van het strafprocesrecht ten grondslag liggen.

EUROPEES RECHT

Zaak 130/78 — Salumificio/ Italiaanse Administratie van de Staatsfinanciën — 8 maart 1979 — Gemeenschappelijke ordening

Voor en tegen

De commissie stelt dat er in het strafproces een moeilijk op te lossen spanning bestaat tussen de eisen van een «eerlijke» bejegening van de verdachte als procespartij en de eisen van de waarheidsvinding, die noodzakelijk is met het oog op een effectieve wetshandhaving. Aan de ene kant zou de raadsman, die aanwezig is bij het politieverhoor, erop kunnen toezien dat dit volgens de regels verloopt en op de juiste wijze in een proces-verbaal wordt vastgelegd. Aan de andere kant kan zijn aanwezigheid een verdere overbelasting veroorzaken van het opsporingsapparaat, dat toch al zo weinig tijd heeft om de waarheid aan het licht te brengen. Beide opvattingen hebben gemeen, dat daarin het politieverhoor duidelijk als een «kri-tieke» fase van het onderzoek wordt gezien.

Voorstel

De commissie meent dat de door haar geconstateerde leemte in de wetgeving kan worden gevuld en heeft getracht dit zo veel mogelijk te doen binnen het systeem en in overeenstemming met het karakter van het wetboek. Volgens het voorstel van de commissie zou in het Wetboek van Strafvordering een nieuwe bepaling kunnen worden ingevoegd, waardoor :

— de raadsman bevoegd is het onderzoek bij te wonen, tenzij de officier van justitie of de hulpofficier van justitie van oordeel is dat het belang van het onderzoek dit niet toelaat. Overigens hoeft het verhoor niet te wachten op de komst van een raadsman ;

— de raadsman buiten tegenwoordigheid van de verdachte vragen kan opgeven, die hij gesteld wil hebben, of tijdens het verhoor vragen kan stellen of opmerkingen maken indien de verhorende ambtenaar daar toestemming voor geeft.

Verder moet in het proces-verbaal van het verhoor staan of daar een raadsman bij tegenwoordig is geweest of niet. Ook van een weigering tot toelating of een weigering hem vragen te laten stellen moet melding worden gemaakt.

De commissie meent tenslotte dat er overduidelijke bezwaren bestaan tegen het invoeren van een onmiddellijk beroep tegen eventuele weigeringen. De rechter zou daar in een later stadium van het proces over kunnen oordelen.

BERICHTEN**Kredietverzekeringen en bankgaranties voor export**

De Belgische Vereniging van Bedrijfsjuristen besteedt een namiddag aan de studie van twee juridische problemen die betrekking hebben op de financiering van de export.

De heer Fernand Glibert, directeur van de Nationale Delcredere-dienst, zal in het Frans een uiteenzetting houden over de kredietverzekering.

De heer Robert Desmet, adviseur bij de Kredietbank, zal in het Nederlands over de problemen in verband met bankgaranties voor de export en, meer bepaald, die met onvoorwaardelijk karakter spreken.

Deze uiteenzettingen worden gehouden in de salons van Hotel Astoria, Koningstraat 103 te 1000 Brussel, op dinsdag 15 mei 1979, van 14 tot 17 uur. Inschrijvingsrecht : 1.100 F (1.000 F voor de B.V.B.J.-leden). Alle inlichtingen kunnen worden bekomen bij de B.V.B.J., Boomkwekerijstraat 36 te 1000 Brussel, tel. 512.72.40.

Prijsvraag Meijers-herdenking

Op 10 januari 1980 zal het honderd jaar geleden zijn dat E.M. Meijers werd geboren. In verband met de herdenking van Meijers' geboortedag schrijft de faculteit der rechtsgeleerdheid van de Leidse

universiteit een prijsvraag uit onder de juridische studenten aan de Nederlandse en Belgische universiteiten. Gevraagd wordt een studie van bij voorkeur niet meer dan 10.000 woorden over een onderwerp dat verband houdt met hetzij de persoon van Meijers, hetzij diens opvattingen op het terrein van het privaatrecht en de rechts-geschiedenis.

Bij wijze van voorbeeld worden de volgende onderwerpen genoemd : Meijers als gemeenteraadslid, Meijers als codificator, Meijers en de algemene begrippen van burgerlijk recht, Meijers en de rol van het wilselement bij de totstandkoming van overeenkomsten, Meijers en de fiduciaire verhoudingen, Meijers en de historische argumentatie, Meijers en de evolutie van het kort geding, Meijers en de middeleeuwse juristenscholen.

De studies dienen vóór 1 november 1979 in het bezit te zijn van de voorzitter van de jury, prof. mr. A.R. Bloembergen, Rapenburg 38, 2300 EX Leiden. Zij moeten onuitgegeven zijn en in twee getypte exemplaren worden ingeleverd. De auteur moet ongenoemd zijn en zijn studie enkel van een spreuk voorzien. Deze spreuk dient tevens te worden vermeld op een gesloten enveloppe waarin naam, adres en telefoon van de inzender moeten zijn vermeld.

Samenwerking van auteurs is geoorloofd. Inzending, waarbij auteurs betrokken zijn die vóór 1 juli 1979 zijn afgestudeerd, komen niet in aanmerking voor de prijzen. Het prijzenbedrag is f 1000,-. Over de verdeling der prijzen beslist de jury, welke is samengesteld uit prof. mr. A.R. Bloembergen, prof. mr. R. Feenstra, mr. E.H. Hondius, prof. mr. J. Th. de Smidt en mr. W.A.M. van Schendel.

De prijzen zullen worden uitgereikt tijdens het colloquium dat op 10 en 11 januari 1980 ter gelegenheid van de honderdste geboortedag van Meijers zal worden gehouden te Leiden.

TIJDSCHRIFTEN**De Verzekeringswereld**

lg. 16, december 1978.

H. Claessens, En nu de erkende commissaris van de controle der verzekeringsondernemingen—Flash—A. Putteneers, De ministeriële aanschrijvingen in arbeidsongevallen—J. Vandeursen, Rechtspraak : art. 544 BW.B en de nabuurling—R. Van de Moortele, Fiskaal—BTW en investeringen—Jaarverslag B.V.V.O. 1977—H. de Graef, Levensverzekering—Nut van de levensverzekering in verband met de beperking van schenkingen en legaten aan de overlevende echtgenoot—M. Scheerlinck, Samenwerking Verkeers-Makelaars en agenten inzake schaderegeling.

lg. 17, januari 1979.

R. Pulinx, Wat kan men van het jaar 1979 verwachten ?—E. Jaeken en G. Putteman, Rechtspraak : Veiligheidsgordel : orde op zaken !—H. De Graef, Balansen en solvabiliteitsmarge—J. Vandeursen, Arbeidsongeschiktheid na arbeidsongeval en achteruitgang van de economische toestand—M. Vanduur, Aansprakelijkheid en verzekeringen.

Rechtspraak der Haven van Antwerpen

lg. 120, '77-78, 7e en 8e aflevering.

Rechtspraak.

Europees Vervoerrecht

Vol. XIII, nr. 5, 1978.

R. Wijffels, Les problèmes de la vente F.O.B.—Henri Schadee, Oberlandesgericht Karlsruhe 7.6.1977, Un arrêt décevant—Rechtspraak.

Vol. XIII, nr. 6, 1978.

Rechtspraak.